48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 885 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 14/27 ՄԱՅԻՍ 1904 11 ՐԷՊԻԼ ԷՎԼԷԼ 1322 — 14 ՄԱՅՍԸՍ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՑԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաւոր Աչի Քառաւէտ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէ-ի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اومانس فریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐ
	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 6 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մատեալոյ պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ինչպէս գիտենք արդէն, քաղաքական համաձայնութիւններու մասին տարօրինակ երեւոյթներ պարզուեցան Եւրոպայի մէջ։ Ռուսիոյ զինակից Ֆրանսան համաձայնութեան մը եկաւ Անգլիոյ հետ, որ համակիր չէ Ռուսիոյ, և Իտալիա գրեթէ դաշնակցեցաւ Ֆրանսայի հետ, որ Գերմանիոյ մտերիմը չէ։

Այս բոլոր երեւութին անկապակից համաձայնութիւնները, սակայն, ներքին սերտ միութիւն մը, անհերքելի բաղձանք մը ցոյց կուտան ի նպաստ այն համաշխարհիկ եւրոպեան քաղաքականութեան որ կը ձգտի ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման։ Ցոյց կուտան թէ, զոր օրինակ, Երբեակ Զինակցութիւնը, որմէ միշտ կը կասկածէր Ֆրանսա իբրեւ Պիզմարքեան խաղ մը իր ամբողջութեան դէմ սարքուած, և իբրեւ յարատեւ սպառնալիք մը Ֆրանսական անաբեկութեան, զերծ պէտք է մնայ այդ կասկածէն, և թէ նախայարձակ նպատակաւ յերիւրուած դաշինք մը չէ այն՝ Զինակցութենէն դուրս մնացող այս կամ այն երկրին դէմ ուղղուած, այլ պաշտպանողական թանկագին գործիք մըն է, և, եթէ կրնանք այսպէս ըսել, սպառազէն պահակաղօրքերու յատուկ ամուր միջնաբերդ մը՝ իր սեփական զօրաւորութեան իրողութեամբ անվթար պահպանելու համար խաղաղութիւնը, կամ ուրիշներուն մէջ նախայարձակ ոգի չի տնկել զսպուած պահելու համար։ Այս էր պատճառը որ Գերմանիա պաշտօնապէս հաստ աչքով դիտեց Իտալիոյ մերձեցումը Ֆրանսայի կողմը, և Աւստրիա չբռնեցաւ բնաւ երբ Ռուսիա զինակից եղաւ Ֆրանսայի և իր հեռաւոր սահմաններուն միւս կողմէն ձեռք կարկաւեց անոր։

Հակառակ Ֆրանսական թերթերուն պղտառնական յայտարարութիւններուն, պէտք է խոստովանիլ թէ Իտալիա Երբեակ Զինակցութենէն շատ բան չտեսաւ. ո՛չ թէ միայն չեշտուեցաւ իր դիրքը Մեծ Տէրութեանց կարգին մէջ, այլ տարակոյս չկայ թէ, ո՛րքան որ Ֆրանսա տնտեսապէս առաջները մեծ վնաս պատճառեց Իտալիոյ, այսօրուան Իտալիա-Ֆրանսական հաշտութիւնը ուղղակի ծնունդն է Երբեակ Զինակցութեան իտալական մասնակցութեան, որ Միլէրկրականի եղերքի այդ Տէրութեան համար վերջերս սա՛ բարիքն ալ ունեցաւ, այսինքն թէ Ֆրանսա իր բարեկամական ցոյցերուն ա՛ն աստիճան մտերմական հանգամանք մը տուաւ հանդէպ Իտալիոյ, որ մինչեւ իսկ Մ. Լուպէ յանձն առաւ Հռոմ երթալ ու չորս օր բնակիլ իտալական հողին վրայ առանց երթալ անգամ մը այցելելու Վատիկանի, որ Իտալիոյ հետ հաշտ չէ բնաւ։ Բարոյական մեծ յաղթանակ մըն էր ասիկա հարաւային Եւրոպայի այդ Պետութեան համար, ինչ որ ալ ըսեն կարգ մը Ֆրանսացիք, որոնք Մ. Լուպէի Պապին չայցելելու պարագան ուղղակի կը վերագրեն Ֆրանսայի ներքին հակակղեր քաղաքականութեան։ Բնականաբար այս պարագան օտար չէր այն իրողութենէն որով Մ. Լուպէ Պապին չայցելեց, բայց Իտալացւոց մտքին վրայ սա գեղեցիկ տպաւորութիւնը առաջ բերաւ թէ՝ Ֆրանսա Վատիկանի հետ իր ունեցած մէկէ աւելի կապերուն խզմամբը ցերուեց այն իտալական նախապաշարումը թէ Վատիկանի ֆրանսական բարեկամութիւնը կրնայ մօտաւոր կամ հեռաւոր ապագայի մը մէջ ցրտութիւն առաջ բերել երկու երկիրներուն միջեւ։ Այս կասկածը փարատած էր արդէն Ֆրանքֆիտալեան համաձայնութեամբ գաղթային խնդիրներու մէջ, և վերջերս ալ Մ. Լուպէի այցելութեամբը Հռոմ, ուր զանց առնուեցաւ Վատիկանեան այցելութիւնը։

Կը տեսնուի թէ Իտալիա այս կրկնակի վայելքը ճաշակեց գլխաւորաբար ա՛յն պատճառաւ որ երկու հզօր Տէրութեանց հետ զինակցած էր, և Ֆրանսայի կողմէ նախայարձակ նկատումներէ վախ չունէր այլեւս։

Հետեւաբար, խնդիրը Իտալիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց անձուկ շրջանակին մէջ սահմանափակելով և ըմբռնելով իսկ, կը տեսնենք թէ Երեակ Զինակցութիւնը, իր Պայմանագրութեան միջոցաւ զսպտնի մնացած յօդուածները ի՛նչ որ ալ ըլլան, հզօր աղդակ մը եղաւ ի նպաստ խաղաղութեան։ Եթէ նոյն իսկ Պայմանագրութիւնը մեծ մասամբ կը կայանայ զինուորական և ստրատեգիկեալ կարգադրութիւններու մէջ, արդիւնքը ակնյայտնի է, այսինքն այդ Զինակցութիւնը սատարեց խաղաղութիւնը անվթար պահպանելու երկու Տէրութեանց միջեւ, որոնց սահմանակցութեան բաժանումը Ալպեան լեռներուն մէկ անցքն է միայն, որ անթափանցելի չէ։

Նմանօրինակ երեւոյթի մը ականատես կ'ըլլանք այսօր Երկեակ Զինակցութիւն անուամբ ծանօթ Ռուսաւ-Ֆրանսական Դաշնակցութեան մթնոլորտին մէջ։ Ինչպէս որ Գերմանիա և Աւստրիա չսրտմտեցան իրենց Դաշնակցին ուրիշի մը հետ ալ յարմարելուն, Ֆրանսայի դաշնակից Ռուսիա պաշտօնապէս խնդրակցեցաւ Անգլեւ-Ֆրանսական Համաձայնութեան, որով Արեւմուտքի քաղաքակրթութեան երկու յառաջացած Տէրութիւնները իրենց գաղթային չահերուն մերձեցման և դարաւոր հակառակութեան վէճերը հարթելու համար զիրար հանկնալու ճամբուն մէջ մտան։ Այս համաձայնութեան անմիջական արդիւնքը ա՛յն եղաւ որ այժմէն իսկ Անգլեւռուսական մօտալուտ համաձայնութեան մը վրայ կը խօսուի, միջնորդութեամբ Ֆրանսայի։ Հոս ալ ահա կը տեսնենք արդիւնքը զինուորական այն կարգադրութիւններուն, որոնց նպատակը սակայն խաղաղութեան պահպանման կը ձգտի։ Ֆրանսա պատուաւոր միջնորդ մը կ'ըլլայ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ, ինչպէս երբեմն նոյն դերը Պիզմարք կը կատարէր Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ, բայց Պիզմարքի միջնորդի դերը, այն ատենները ժամանակին բերմամբ, ի նպաստ խաղաղութեան չէր արդիւնաւորուած։ Բայց Ֆրանսայի միջնորդութենէն հիմա աւելի բան կը սպասուի ի նպաստ ճշմարիտ խաղաղութեան մը Ռուսիոյ և Մեծին Բրիտանիոյ միջեւ։

Զինակից կամ դաշնակից Տէրութիւններուն սա՛ կամ նա անդամը ի նպաստ իր միւս ընկերին խաղաղիկ միջնորդի դեր կը կատարէ, ինչպէս կ'երեւի Ֆրանսայի բռնած ընթացքէն Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ։ Բայց ասիկա կանխաւ դիւթիւն ունեցող զինակցութիւններուն մնաս չի պատճառեր, այլ աւելի կ'ամրապնդէ անոնց նպատակը։ Իտալիոյ թագաւորը Գերմանիոյ Կայսեր պիտի այցելէ Օգոստոսի վերջերը, ինչ որ մէկ փայլուն ապացոյցը պիտի ըլլայ Երբեակին կենսականութեանը, որուն վրայ կասկած յարուցուած էր վերջերս՝ Ֆրանսական մերձեցման հետեւանքով։ Թէ՛ այս մերձեցումը իրական է և խաղաղաւէտ, և թէ Երբեակը կը մնայ իր ամրակուռ վիճակին մէջ։ Թէ՛ Երկեակ Զինակցութիւնը Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան հիմը կը կազմէ, և թէ արդիւնալից ու խաղաղիկ գործիք մըն է Անգլեւ-Ֆրանսական համաձայնութիւնը։ Հին Նիւթական պայմանագրութիւններու խաւին վրայ աւելցած այս նոր բարոյական պայմանագրութիւնները փոխանակ զիրար չեզոքացնելու, զիրար վեր կը բռնեն, և ընդհանուր նպատակին իրագործման կը սատարեն, մինչեւ որ այս զանազան ու տարբեր խմբակները օրին մէկը ձուլուին համաշխարհիկ անակնկալը ընելու համար ընդհանուր զէնքնկեցութեան, որ բոլոր Դաշնագիր կողմերուն ալ սիրական գաղափարն է։

Անգլեւ-Ֆրանսական բարեկամութիւնը Գերմանիոյ մէջ, ինչպէս սովորական է, տեսակ մը կասկած յերաւ ա՛յն մտօք թէ Ֆրանսա՝ նախ Ռուսիոյ զինակցութեամբ և ապա Անգլիոյ բարեկամութեամբ ապահովուած երկուսութեամբ, և իտալական չէզոքութիւն մըն ալ երաշխաւորած, և Աւստրիոյ բարեացակամութեամբ զօրացած միջնորդութեամբ Ռուսիոյ, կրնայ տարբեր նպատակի հետամուտ ըլլալ, կամ, ամէն պարագայի մէջ, ոխակալութիւնը չարունակել Գերմանիոյ հետ։ Բայց Գերման հանրային կարծիքին մէկ մասին այդ երկայնութիւններուն և տարակոյսներուն համամիտ չէ բնաւ կառավարութիւնը, և որպէս զի Անգլիա իր անկողմնակալութեան ցուցադրութիւնը ընէ, յարմար ժամանակի մը մէջ այսօր վաղը Էտուարտ թագաւոր այցելութեան կը փութայ իր Օգոստափառ քեռորդւոյն՝ Վիլհէլմ կայսեր, որուն առջեւ անշուշտ պիտի պարզէ խաղաղասիրական հանգամանքները Անգլեւ-Ֆրանսական բարեկամութեան, և այդպէս կերպով մը Անգլիոյ թագաւորն ալ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ խաղաղասիրութեան պատուաւոր միջնորդի մը դերը կատարած պիտի ըլլայ անուղղակի։

Այս չեշտակի խաղաղասէր յարաբերութիւնները և այցելութիւնները, և կողմնակի ճարտար դիւանագիտական շարժումները կ'ըլլան ի նպաստ տիեզերական խաղաղութեան, և հանգրուտաւէտ զարգացման քաղաքակրթութեան բարձրագոյն չահերուն՝ Արուեստներու, Գիտութիւններու և Վաճառականութեան անհուն ասպարէզին մէջ։ Այս վերջիններուն մէջ տեղի ունեցած անխուսափելի մաքառումները պիտի չզօրեն չփեւմ կամ ձգտում առաջ բերող թիւրիմացութիւններու դուռ բանալ, քանի որ արդի քաղաքական կարգադրութիւնները Տէրութեանց արտաքին չահերն ալ հաշտեցնելու կը միտին, ա՛նպէս որ ինչպէս Արուեստը, Գիտութիւնը հայրենիք չունին, Վաճառականութիւնն ալ պիտի դադրի արտաքսիչ սարք մը ըլլալէ, և խաղաղասէր մրցումը գործունէութեան ընդարձակ ասպարէզներ պիտի բանայ համաշխարհիկ չահաստաններուն մէջ, և քաղաքակրթիչ գործարան մը պիտի ըլլայ Վաճառականութիւնն ալ, որ հաղորդակցութիւններու էական և արագ մեքենան է։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՊԱՐԶ ԽՕՍՔԵՐ

ԻՏԷԱԼ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Նիկոմիդիայէ գրուած նամակի մը մէջ կը կարդանք որ վարժարանին ուսուցիչներէն մէկը 10—12 տարեկան աշակերտ մը ծեծեր է ո՛ և է յանցանքի մը համար և յետոյ մեղայագիր մը պատրաստեր է, որպէսզի ծեծ ուտող տղան ստորագրէ, իր արցունքները սրբելով և մատղաշ մարմնոյն ցաւը մոռնալով։ Բայց տղեկը, ծեծ ուտելէն ետքը թողութիւն ալ տալու այս տարօրինակ պահանջումէն զայրացած, աղաւոր դաս մը տուեր է իր դասատուին։ —Մեղայագիրը պատառ պատառ ըրեր ու փախեր է վարժարանէն, այլ ևս հոն չդառնալու պայմանաւ։ — Անաւասիկ մեզ հաղորդուած պատմութիւնը, որուն հաւատալու կը մղուինք դժբախտաբար երբ կը տեսնենք որ նոյն իսկ թաղական կամ հոգաբարձու ծեծող բարեծաղիկներ ալ բուսած են վերջերս ուսուցչական ծաղկաստանին մէջ։ Ինչ է այս։ Մանկավարժութեան որ ճիւղին մէջ սորված են մեր ուսուցիչները խեղճ անմեղ մանուկներուն քնքուշ միսերը կապուտցնել բռունցքի հարուածներուն տակ, իբր թէ ուղղութեան հրաւիրելու համար, երբ այնքան դիւրին է՝ մանուկներու հոգեկան վիճակն ուսումնասիրելով կամ ղգայնական նուրբ թելը գտնելով՝ քաղցրութեամբ, չինիչ, համոզիչ օրինակներով, և ծայրայեղ պարագային միայն դրպրոցական նպատակայարմար պատիժներով ուղղել անոց թերութիւնները։ Աշակերտ ծեծող ուսուցիչը կամ ուսուցչուհին, ո՛վ ալ ըլլայ և ի՛նչ պարագայի մէջ ալ գտնուի, անարժան էակ մըն է, իր արուեստին բարձրութեան անդիտակ և իր ազնիւ կոչման անհաւատարիմ մէկն է, բարոյականութեան ըմբռնումէ զուրկ ողորմելի մը,—բաւուն այն չե՛շտ, ուժգին արտասանութիւնովը որ յատուկ է մեր կարողագոյն խմբագիրներէն մէկուն՝ Բիւզանդ էֆ. Պօղոսեանի։ Աշակերտ ծեծող ուսուցիչներն անմիջապէս վտարելու է վարժարանէն, ուսանող մանկութեան օգտին, կամ դէթ ուսուցչութեան պատուոյն համար։

ՍԻՄԷՈՆ ԾԵՐՈՒՆԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպական թերթերէն

Այս առաւօտեան (Մայիս 23) հեռագիրներուն մէջ պարունակուած ամէնէն չահեկան լուրն է զօրավար Քուրոքաֆրինի տեղեկագրութիւնը թէ Ճաբոնական Ա. Բանակը հիմա կեդրոնացած է երեք Զօրաբաժիններով Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի մէջ և մօտը, որ ամրացած կը կարծուի։ Այս և զօրավար Քուրոքիի բանակին հետ գտնուած Սքանցարտի թղթակցին հեռագիրը կը ցուցնէ թէ, Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի հիւսիսային ափերամտեան կողմը զանազան ընդհարումները յառաջապահներու պարզ կռիւներ են միայն։

Կացութիւնը վերջին աստիճան հետաքրքրական է ռազմագէտին համար։ Զոր օրինակ, կ'երեւի թէ Թաքուչանական կէտ մըն է ճաբոնական հաղորդակցութիւններուն մէջ, և զոր խելացութիւն չէը բնաւ անպաշտպան թողուլը։ Ճաբոնական ազբիւրէ ալ կը հաստատուի թէ կռիւ մը տեղի ունեցաւ հոն Մայիս 20ին և ասիկա մեր աչքին առջեւ ունենալով կրնանք հաւատ ընծայել Ռուս ձիաւորներուն տեղեկաբերութեան թէ Ճաբոնական Բանակին թեւերուն մէջտեղ շատ լայն բացուածք մը կայ մինչեւ տասը մղոն Սիուէնի երկու կողմը, դէպ ի Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկ և Հայչէնկ։ Բանակի մը թեւերուն միջեւ ա՛յքան ընդարձակ բաց միջոց մը վերջին ծայր վտանգաւոր պարագայ մըն է, քանի որ ո՛չ դաշտային և ոչ անթել հեռագիր կայ։

Հիմա հոն ա՛նպիսի լեռնոտ տեղերու մէջ ուր առ առաւելն 30,000 հոգի միայն կրնան մասնակցիլ վճռական գործողութեան մը համար, թէեւ թնդանօթներուն կատարելագործութեան չնորհիւ վտանգները նուազած են, սակայն Ռուսներուն պէս յանդուգն և դիւրաշարժ թշնամիի մը դիմաց շատ խոհեմութիւն չէ թեւերը թափուր թողուլը։

Բոլորովին անհիմն յայտարարուեցաւ այն լուրը թէ Բորթ Արթուրի պահակազօրքերը յանկարծ դուրս ելնելով յարձակում գործեր են Ճաբոնցիներուն վրայ, 1000 հոգիի կորուստ պատճառելով ասոնց։ Տարակոյս չկայ որ Թալիէնուանի անմիջապէս հիւսիսային կողմը ճաբոնական առուար գունդեր կը դըտնուին, և ա՛յ մէկ Հրամասար այնքան անխոհեմ կրնայ ըլլալ ամուր դիրքի մը դէմ յարձակելու, մանաւանդ որ ճաբոնական նաւատորմիղն ալ Տալնիի բացերը կը գտնուի, ճաբոնական վերջապահներէն քանի մը մղոն անդին։ Մալակալ Ալեքսէվի հեռագիրը այս մասին շատ պարզ է և որոշ։ Ռուսք Թալիէնուանի պարանոցին հարաւային կողմը քանի մը թնդանօթներ միայն զետեղած են ցոյց տալու համար թէ բոլորովին հեռու չեն, բայց դէպի դուրս յարձակում մը չեն կրնար փորձել Բորթ Արթուրէն։ քանի որ իրենց դէմ ունին երկու Ճաբոնական զօրաբաժին, այսինքն 20,000 հոգի, որոնց նպատակն է Ռուսները թխմել Բորթ Արթուրի մէջ։

Հաստատութեան կը կարօտի այն ռուսական լուրը թէ Բորթ Արթուրի մուտքը դարձեալ բաց է խոշոր մարտանաւերու առջեւ, թէեւ Ռուսք այս դիր մ'էր, յարեց Բոլ խորհրդաւոր ձեւով մը, որպէս զի ա՛լ աւելի հետաքրքրութիւնը աւելցնէ խօսակիցին.

—Ուրիշ ի՞նչ գործ կրնաս ունենալ անոր հետ, հարցուց Կէկէկուան զարմացումով.

—Իրեն վերաբերող նամակ մը ձեռք անցուցած էի, բաւ ապահովագրողը և կ'ուզէի ձեր միջնորդութեամբ օգտուիլ անկէ, բայց քանի որ դուք բարեկամ չէք Հրաչեայի, նամակն ալ իմ չահս ալ ջուրը կ'ինկան։

—Ի՞նչ նամակ է եղեր որ չահ պիտի արտադրէ եղեր ձեզ կրկնեց երիտասարդը։

—Սիրային խնդիր մը լուսաբանող նամակ մը և կամ պարզապէս խօսելով՝ իրեն ուղղուած ազդարարութիւն մը, որ զգոյշ կենայ առջին լարուած ծուղակէ մը ու ո և է ապացոյց չտայ ուրիշին ձեռք, Լիւքսէնպուրկի յանձախորդներէն գեղանի կնոջ մը հետ իր ապօրինի յարաբերութիւնը ամբաստանող։

Կէկէկուան խօսակիցին այս անակնկալ յայտնութեան առջեւ դէմ դէմին կարեցաւ ու պաղարիւնութիւնը պահելու ունայն ճիգով մը.

—Ո՞ւր է ադ նամակը, հարցուց, որո՞ւ կողմէ գրուած է, քեզի խաբելու համար պատրաստուած խաղ մը չըլլա՛յ։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 70

ՍԱՍՊՍ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

ՎՐԱՑ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԷՊԱՆԳԻԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ը.

Բոլ Էլէնին սրտապնդելով հանդերձ, ինքն ալ սկսաւ մտածել թէ, կ'արժէր արդեօք այսչափ զոհողութեան ու տրամաչուքի ենթարկուիլ Կէկէկուառ ստացուելիք հաւանական գումարի մը համար. պատասխանատուութիւնը բաւական ծանր էր ու զոհողութիւնը մեծ. մինչդեռ վարձքը օդային յոյսէ մը անդին չէր անցներ։ Ամէնէն մեծ անխելքութիւնը այն էր որ այդ առթիւ ինքն ո և է խոստում ստացած չէր ուղղակի Կէկէկուառէն ու Եանիի նման գինով ծառայի մը խօսքին հաւատալով միայն գործի կը ձեռնարկէր, բայց հապա եթէ ծառան ետքը երես դարձնէր իրենցմէ ու Կէկէկուառի վճարած ամբողջ վարձքը դրպանելով հինգ փարայ իսկ չտար իրենց, ի՞նչ իրաւունքով բան մը պիտի պահանջէին անկէ և եթէ իրաւունք ունենային իսկ, ի՞նչը պիտի առնէին Եանիի։

Այս խորհրդածութիւնները որոնք գործի սկզբնաւորութեան պահուն՝ գինովութեան հետեւանքով անտեսուած էին, հիմա ջերմապէս կը զբաղեցնէին ապահովագրողը, որ ապագային խաղի մը չենթարկուելու կանխահոգութեամբ յանձնարարեց Էլէնիի անպատճառ Օթէլ երթալով անգամ մը անձամբ տեսակցիլ ակնարկուած կնոջ հետ ու մտէն գաղափար մը գոյացնել անոր վրայ։ Էլէնի մեծ հաւատք ունէր Բոլի ճարտարամտութեան վրայ ուստի համակերպեցաւ անոր առաջարկին և որոշեցին սպասել ծերուկին Օթէլէն դուրս ելած ժամերուն, զոր պիտի աղդարարէր իրենց Եանի։

Բոլ նամակը գրպանը սահեցնելով մեկնեցաւ Էլէնիի քովէն ու ճամբան սկսաւ խորհիլ հետեւելիք ուղղութեանը վրայ։ Այս գործին մէջ երկու անձինք չահ ունէին, Կէկէկուառն ու Հրաչեան. ասոնցմէ որո՞ւն չահը մեծ էր արդեօք, և կամ ո՞րը աւելի վճարում կ'ընէր։ Ապահովագրողը իսկապէս չէր գիտեր երկու երիտասարդները իրարու դէմ հանող խնդիրը և այս առթիւ չէր կրնար ուղիղ դատաստան մը ընել և սակայն քանի որ այսչափ մը տեղեկացած էր և բաւական կարեւոր գրութիւն մ'ալ ունէր ձեռքը, կարելի եղածին չափ պարագաներէն օգտուելու և նոյն իսկ երկու կողմն ալ չահագործելու դիտաւորով, նախ Կէկէկուառի դիմել որոշեց, որուն հետ խօսակցելու եղանակը գիտէր արդէն։

Կայծակեանի զաւակը անգործ նստած էր վաճառատան մէջ երբ Բոլ ներկայացաւ անոր ու քանի մը խօսք փոխանակելէ ետք,

—Բանի մը համար խորհուրդ հարցնելու եկայ քեզ, ըսաւ, սա նոր եկած Հրաչեան կը ճանչնաք անուշտ, ի՞նչ տեսակ մարդ է։

Հրաչեայի անունը լսելուն պէս աչքերը սրեց Կէկէկուառ ու անքաւարելի անձկութեամբ մը խօսակիցին երեսը նայելով,

—Ինչո՞ւ հարցուցիր, ըսաւ, ի՞նչ գործ ունիս Հրաչեայի հետ։

—Մի՛ հարցներ, պատասխանեց Բոլ, ինչո՞ւդ պէտք, դուն ա՛ն ըսէ թէ, ի՞նչ մարդ է։ Ինչպէս որ տէր տղայ է, ես հեռուէն միայն կը ճանչնամ, բայց դուք իրար հայ լայն բնական է որ յարաբերութիւն ունեցած ըլլաք հեռը։

—Ո՞ր տեսակէտէն հասկնալ կ'ուզես զինքը, գործի առուտուրի՞ համար կը հարցնես թէ, անձնական արժանիքի։

—Երկուքն ալ կը շահագրգռեն զիս, ըսաւ Բոլ, բաւական է որ կատարեալ պէս հասկնամ թէ ի՞նչ մարդ է։

—Ոչինչ չառլաթանին մէկն է, պատասխանեց Կէկէկուառ, Պարգեւեանին աչքը ներկած, ինքզինք իբրեւ բան մը կլլեցուցած է անոր, որ ամէն ներկայացողի կը յանձնարարէ զայն. արդէն անցածները մէկը եկած էր Բարիզէն, որ լաւ կը ճանչնայ եղեր ադ Հրաչեան, պարզապէս բախտախնդիր մ'է կ'ըսէ։

Կէկէկուառ՝ Բոլի չաղակրատ բնաւորութենէն օգտուելու դիտաւորով յարմարցուցած էր վերջին սուտը, որպէս զի ապահովագրողը ամէն կողմ տարածէ զայն ու վարկաբեկ ընէ երիտասարդը։ Մինչդեռ Բոլ Պարգեւեանի անունը լսելով արթնցաւ իսկոյն ու կը ուսեց որ երկու երիտասարդներուն հակառակութիւնը փոխադարձ նախանձ ծնունդ առած էր որ կը դառնար Պարգեւեանի աղջկան՝ Նուարդի շուրջ։ Ալ այս չափին անդրադառնալէ ետք դժուար չէր իրեն համար խօսակիցին գաղափարները շշոփել, զոր յատկապէս գրգռելու համար.

—Ես ալ բան մը լսեցի, ադ երիտասարդին նկատմամբ անոր համար հետաքրքրուեցայ, ըսաւ, իրա՛ւ Պարգեւեանի աղջկան հե՞տ կ'ամուսնանայ կոր եղեր։

—Անհաւանական չէ, պատասխանեց Կէկէկուառ. ամէն բան կարելի է սպասել անանկ ապուշ մարդէն, Պարգեւեանի վճառատունը տեսած ես, հետաքրքրութեան համար անգամ մը գնա ու անմիջապէս պիտի հասկնաս թէ ի՞նչ գլուխի տէր է այդ տխմարը. հետեւաբար չեմ զարմանար եթէ իր գլուխովը փեսայ մ'ալ ընտրէ աղջկանը։

—Բայց աղջի՞կը, տեսնենք անիկայ պիտի համակերպի՞ անարժան մէկու մը հետ ամուսնանալու, մանաւանդ որ հարկեցուցիչ պատճառ մ'ալ չկայ և իր այնչափ հարստութեան ու գեղեցկութեան չնորհիւ կրնայ մայրաքաղաքիս ամէնէն առաջնակարգ ընտանիքին պատկանող երիտասարդ մը առնել իրեն ամուսին, զոր օրինակ Կայծակեանի միակ զաւակը որ կարեմ չէ՝ չըսեր, ըսաւ Բոլ կատարեալ լրջութեամբ։

—Ե՞ս, չեշտեց Կէկէկուառ կեղծ հրաժարումով մը, Աստուած չընէ որ ան ապուշ Պարգեւեանին հետ միեւնոյն յարկին տակ բնակիմ, անիկայ իր գըլխուն լարմար մարդ կը փնտռէ, թէլ մէքռ թէլ վայէ։

Հիմա կատարելապէս համոզուած էր Բոլ իր ենթադրութեան մէջ սխալած չըլլալուն, ուստի բուն խնդիրին դառնալու խորամանկութեամբ,

—Ես քեզի Հրաչեային բարեկամ կարծելով ծառայութիւն մը պահանջելու եկած էի քեզմէ, ըսաւ և դուն բոլորովին յուսահատեցուցիր զիս։

—Ապահովագրական գործի՞ մը համար էր. պակաս թող ըլլայ անոր ընելիք գործը. ո՞ւր է այդպէս բան մ'ալ ըրած չունի հրապարակին վրայ, շարունակ խօսելով կ'անցընէ կոր ժամանակը։

—Ապահովագրականէ տարբեր խընդիր մ'կ'ը, յարեց Բոլ խորհրդաւոր ձեւով մը, որպէս զի ա՛լ աւելի հետաքրքրութիւնը աւելցնէ խօսակիցին.

—Ուրիշ ի՞նչ գործ կրնաս ունենալ անոր հետ, հարցուց Կէկէկուառ զարմացումով.

—Իրեն վերաբերող նամակ մը ձեռք անցուցած էի, բաւ ապահովագրողը և կ'ուզէի ձեր միջնորդութեամբ օգտուիլ անկէ, բայց քանի որ դուք բարեկամ չէք Հրաչեայի, նամակն ալ իմ չահս ալ ջուրը կ'ինկան։

—Ի՞նչ նամակ է եղեր որ չահ պիտի արտադրէ եղեր ձեզ կրկնեց երիտասարդը։

—Սիրային խնդիր մը լուսաբանող նամակ մը և կամ պարզապէս խօսելով՝ իրեն ուղղուած ազդարարութիւն մը, որ զգոյշ կենայ առջին լարուած ծուղակէ մը ու ո և է ապացոյց չտայ ուրիշին ձեռք, Լիւքսէնպուրկի յանձախորդներէն գեղանի կնոջ մը հետ իր ապօրինի յարաբերութիւնը ամբաստանող։

Կէկէկուառ խօսակիցին այս անակնկալ յայտնութեան առջեւ դէմ դէմին կարեցաւ ու պաղարիւնութիւնը պահելու ունայն ճիգով մը.

—Ո՞ւր է ադ նամակը, հարցուց, որո՞ւ կողմէ գրուած է, քեզի խաբելու համար պատրաստուած խաղ մը չըլլա՛յ։

(Շարունակելի)

մէջոցիս կ'աչխատին բանալու։ Իրաւ է որ բաց է Թորփիլահալածներու համար, ինչպէս ըստ բաւականի կ'ապացուցանէ ծովակալ Թոկոյի Նաւատորմին վրայ անոնց յարձակումը Հայզուգիի ընկղմելու պահուն, և հաւանական է որ ռուս Թորփիլանաւերուն այս նոր երեւոյթն է պատճառ Տալնիի ցամաքը ճաքոնցի զօրք հանելու գործողութեան յապաղման։ Ծովային պատերազմներու տեսակէտով, այս կէտը հետաքրքրական է, որովհետեւ կ'երեւի թէ անհնար է նաւահանգիստի մը մուտքը գոցել մինչեւ ա՛յն ատենն որ Թորփիլահալածները և ընդծովեանները չկրնան դուրս ելնել։ Երկու Նաւատորմիղներուն միջեւ հաւասարակշռութեան առժամանակեայ խանգարումը կարելի եղաւ ուղղել ի նպաստ Ճաքոնի, քանի որ Բրօնչթատի առջեւ ընկղմեցաւ Օրէլ զրահաւորը և Վլատիվոսթոքի նաւախումբէն Պոկաթիի ալ կորուստը ստոյգ կը համարուի։

Անցեալ շաբթուան դժբախտ դէպքերը պիտի դրդեն Ճաքոնը իր ջանքերուն մէջ տիրելու այդ նաւահանգստին։ Ալ տարակոյս չկայ որ պահակաղօրքերը պիտի դիմադրեն խստիւ, որպէսզի բերդը այնքան արագ չիյնայ Ճաքոնցիներուն ձեռքը։ Անկարողութեան դատապարտուած ռուս նաւերը քանդուեցան և անոնց թնդանօթները զետեղուեցան ծովեզերեայ նորաշէն ամրոցներուն մէջ, որոնց մէկ շարքը հիւսիս-արեւելքէն կը պաշտպանեն Բինչէուի և Տալնիի մուտքը։

Թէեւ տարակոյս չկայ որ Բորթ Արթուր վերջ ի վերջոյ թշնամիին ձեռքը պիտի իյնայ, ստոյգ է որ, եթէ, Ռուք իրենց ներկայ ամրացած դիրքը պահեն, Ճաքոնցիք սեսկալի զոհողութիւններու գնով միայն պիտի կրնան տիրել անոր։

Թայմզի անթել հեռագրող Թոկիօյէ կը յայտարարէ թէ պահակազօրաց թիւն է 10,000։ Հինգէն մինչեւ եօթը հազար ալ ծովային զինուոր կայ։ Ուտեստ և ռազմամթերք ունին առատօրէն։ Հանքածուխը միայն կը պակսի, բայց ներկայ պարագային մէջ այլ ևս հանքածուխի պէտք չունին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԶՕՐԱՎԱՐ ՔՈՒՐՕՔԻԻ ԲԱՆԱԿԸ

ԱՆԿԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՐԱՑԱԾ ԴԻՐՔԵՐ

ՃԱՔՈՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՔՈՒՐՕԲԱԹՔԻՆ

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԼՈՒՐԵՐ

(Վերջին թղթաբերով առնուած Եւրոպական թերթերեն։ Դէպքերը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ շարունակաբար։)

Ճաքոնական բանակին կեդրոնեն հեռագրուած.—

Մայիս 20. — Երկու բանակներն ալ կը զբաղին Պատերազմին երկրորդ ապրուածին պատրաստելու։

Ռուսք որոշած են ընդդիմութիւն ընել Լիաօեանկի մէջ։ Իրենց ճակատին աջակողմը կը գտնուի Հայչէնկի վրայ, կ'անցնի Բեքին տանող արքունի մեծ պողոտայէն դէպ Լիէն-Ջան-Բունկ և հիւսիս-արեւելեան ուղղութեամբ կը հասնի մինչեւ Թայցէ։

Իր կեդրոնը պաշտպանուած է Մօթիէնլինկի դժուարաւ կիրճէն, խիստ զօրաւոր դիրք մը, որ ալ աւելի անառելի եղած է հողապանէչներու կառուցմամբ։

Մայիս 16ին քանի մը սակաւաթիւ ջոկատներ Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի մօտ չփման մէջ գտնուեցան Ճաքոնցիներուն հետ, բայց Ռուսք չեն համարձակիր դեռ դէպի հարաւ յառաջանալ, մինչեւ որ արեւմտեան կողմէ իրենց ռազմագիտական չարժումները չապահովուին։

ԹՈՒԻՕ, *Մայիս 21.* — Իթօ Մարքիզ վարչապետին Պաշտօնարանին մէջ բանախօսութիւն մը ընելով առաջնակարգ զրամատէրներուն և սեղանաւորական ջոջերուն, անոնց մասնաւոր ուշադրութիւնը հրաւիրեց այն խորին համակրութեան վրայ զոր քաղաքակիրթ աշխարհին ստուար մէկ հատուածը ցոյց կուտայ Ճաքոնի հանդէպ այս տագնապալից վայրկեանին։ Ցիչեցուց իր հայրենակիցներուն թէ այս համակրութեան գլխաւոր պատճառն է այն զարգացումը և յառաջադէմ քաղաքականութիւնը, որուն կը հետեւի Նոր Ճաքոն 37 տարիներէ ի վեր։ Երկրորդ պատճառն է Ճաքոնի դատին արդարութիւնը, որով կը կռուի իր գոյութիւնը պաշտպանելու համար, ինչպէս նաեւ Ծ. Արեւելքի մէջ բոլոր Տէրութեանց առեւտրական շահերը հաւասար բռնելու սկզբունքին համար։

Մարքիզը երկարօրէն ծանրացաւ սակէտին վրայ թէ քաղաքակիրթ աշխարհին այս համակրութիւնը մեծ կարեւորութիւն ունի և բարոյական աջակցութիւն մըն է Ճաքոնի համար, որ պէտք է արժանի ըլլայ այդ ինքնածին վըստահութեան։ Վերջացուց հետեւեալ խօսքերով.—

«Ճաքոն իր օրինաւոր շահերուն սահմանէն դուրս չելներ, իր մտաւորական ու մտաւեսական կարողութեանց չլրնանակին մէջ կը շարժի միայն և ուրիշներուն ձեռնարկութեան արգելք չի յարուցաներ։ Բայց կը յարգէ միայն ուրիշ ազգերու օրինաւոր պահանջումները և շահերը։»

Ասիկա կը ցուցնէ թէ Ճաքոն Պատերազմէն վերջ ո՛րպիսի քաղաքականութեան մը պիտի հետեւի Բօրէայի և Մանչուրիոյ մէջ։

Վաղը պաշտօնապէս պիտի ծանուցուի 100 միլիոն եէնի (ճաքոնական ֆր.) ներքին Պատերազմական Նոր Փոխառութեան մը հրապարակ հանուիլը։ Տոկոսը պիտի ըլլայ 5%, 100նոցթուղթը 92ի։ Վճարման պայմանաժամն ալ 7 տարի։ Մտորագրութեան ցանկերը պիտի բացուին Յունիս 10ին և պիտի գոցուին 16ին։

ԹԻԷՆՋԻՆ, *Մայիս 22.* — Զինացի վաճառականներ Լիաօ գետին արեւմտեան գաւառակներուն մէջ գտնուած Զինացիներուն ըրինձ, կորեկ և վառելափայտ կը հասցնեն։ Ռուսք ամէն բան առած գնած ըլլալով, նոյն Զինացիք չքաւոր վիճակի մէջ են։ Բայց հոգ կը տարուի որ ո՛չ Ճաքոնցիներուն և ոչ Ռուսներուն բան մը չծախուի։

Ճաքոնական հետեւակազօրքերը Թաքուչանէ վեց մղոն դէպ ի հիւսիս Վանչիաթէնի մէջ ցիրուցան ըրին ռուս հեծեալ գումարտակ մը, գերի բռնելով հարիւրապետ մը և քանի մը զինուորներ։ Ճաքոնական կորուստ չկայ։

Ուրբաթ առաւօտ կանուխ ճաքոնական փոքրիկ մարտանաւերու տորմըլիկ մը քննեց Բորթ Արթուրը, կարեւորութիւն չտալով մարտկոցներու խիստ կրակին։ Եղած վնասը աննշան է, և ճաքոնական կորուստ չկայ։

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, *Մայիս 21.*—Կ'ըսուի թէ Բրօնչթատի առջեւ ընկղմեր է Օրէլ զրահաւորը, երբ ճամբայ կ'ելնէր Պալթիկ երթալու։ Օրէլ իր ջուրի գիծէն ուրաք վար ընկղմած է։ Բայց հողը շատ կակուղ է։ Մարտանաւը մէկ կողմն վրայ ծռած է, և ելեկտրական ու ընդհանուր մեքենաները խիստ վնասուեր են։ Առ նուազն երեք ամիսի նորոգութեան կը կարօտի գործօն ծառայութեան կարող ըլլալու համար։ Այս զրահաւորին համար մէկուկէս միլիոն անգլ. ոսկի ծախք եղած է։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՔՈՒՐՕՔԻԻ ԲԱՆԱԿԸ

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, Մայիս 22.—Այսօրուան Թուով Զարին ուղղուած հեռագրին մէջ զօրավար Քուրօբաթքին կ'ըսէ.—

«Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկէ դէպ ի հիւսիս արեւելք 70 մղոն հեռի Ֆինչուլինկ լեռնաշղթային միւս կողմը՝ մեր Խաղախներուն և պահակներուն կատարած հետաքննութիւններէն հասկցուած է որ Ճաքոնական Առաջին Բանակին զօրքերը համախմբուած են Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի մօտակայքը։

«Ճաքոնցիք իրենց դիրքերը կը պաշտպանեն սակաւաթիւ յառաջապահ գունդերով, սովորաբար մէկ զօրագունդ հետեւակ, թնդանօթով և հեծելագունդով, որոնք լեռան բանուկ ճամբաներուն երկայնքը պահակ կեցած են, իսկ անկարեւոր կէտերուն վրայ երկուքական ջոկատներ զետեղուած են։ Ճաքոնական հեծելազօրքերը քիչ անգամ կը տեսնուին։

Երէկ առնուած լուրերէն կարելի է մակաբերել թէ Ճաքոնական Ա. Բանակը հետեւեալ կերպով համախմբուած է.— Երկու Զօրաբաժին Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի մէջ և անմիջական շրջակայքը, և մէկ Զօրաբաժին Հանչինի մէջ՝ Սիուէնի և Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի կէս ճամբուն վրայ։ Առնուած տեղեկութեանց նայելով Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկ ամրացուած է Ճաքոնցիներէն։»

*** *Մայիս 20ին* ռուսական գումարտակ մը երեւցաւ Թաքուչանէ վեց մղոն դէպ ի հիւսիս։ Ճաքոնցի հետեւակներ իսկոյն շրջապատեցին զանոնք որոնք փախան շատ մը կորուստներով։ Ռուս հարիւրապետ մը գերի բռնուեցաւ։

*** Թէեւ պաշտօնապէս հաստատուած չէ, կ'ըսուի թէ ճաքոնական զօրքեր գրաւեր են Բայբինկը, Ռուսները քաշելով Մասմիչիմա՝ Եինքօուի ուղղութեամբ։

*** Ճաքոնական Բանակին գլխաւոր մասը, որուն ոյժը 80,000 հոգի կը հաշուուի, Լիաօեանկի մուտքը պաշտպանող ռուս զօրաց հարաւային կողմը կը սպասէ։ Ճաքոնցիք առժամապէս դադրեցուցին իրենց յառաջխաղացումը։ Ռուսք տակաւին կը բռնեն Թաչիչիաօ տանող երկաթուղին։

*** Զարը հետեւեալ հեռագիրը ընդունեց զօրավար Քուրօբաթքինէ Մայիս 20 թուակիր.—

«Մայիս 19ին կատարուած խուզարկութիւնք ցոյց կուտան թէ թշնամի չի գտնուիր Սէցիք և Ունզիանկ գաւառներուն հովիտներուն մէջ, ինչպէս նաեւ Սիուէնէ Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկ տանող գլխաւոր ճամբուն վրայ։ 300 հոգիէ բաղկացեալ ճաքոնական յառաջապահ գունդ մը կը գրաւէ Տէօբացա գիւղը՝ նոյն ճամբուն վրայ։ Սիաոխուանքիէ ութը քիլոմէթր անդին ճաքոնական վաշտ մը պահակ կեցած է և 8 քիլոմէթր աւելի անդին, Խապալինի մէջ կայ զօրաբաժին մը։

«19ին մեր Խաղախները պատահեցան ճաքոնական հեծեալ ջոկատի մը Բիրուցա գիւղին մօտ։ Ցարձակեցան Ճաքոնցիներուն վրայ, բայց ճաքոնցի հետեւակներ ծուղակ լարած ըլլալով, Խաղախները ժամանակին իմացան դաւը և ետ քաշուեցան։ Վիրաւորուեցան երկու Խաղախ, սպաննուեցաւ ձի մը և վիրաւորուեցան երկու ձի։ Բայլէուի և Սիուէնի միջեւ լեռներուն մէջ թշնամի գտնուած չէ։»

*** Զօրավար Քուրօբաթքինի Սպայակոյտին պետ զօրավար Սախարով ալ կը հեռագրէ Մայիս 21 թիւով.—

«Վերջին քանի մը օրերուն մեր ձիաւորները ճաքոնական ջոկատներ տեսան Լիաօեանկի Լեռնային ճամբուն վրայ, Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի հիւսիսային արեւմտեան կողմը, դէպի Զանինզա և աւելի անդին։ Ամբողջ զօրագունդ մը թնդանօթներով անցեր է անկէց։ Մէկ վաշտ հետեւակ և մէկ հեծեալ զօրագունդ կը գտնուին Լիաօեանկէ Սայիեան տանող ճամբուն վրայ՝ մինչեւ Շանսալին կիրճը։ Ճաքոնական պահակներ հիւսիս-արեւմտեան կողմէ յառաջացած են մինչեւ Զինչինսա գիւղը Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկէ 50 քիլոմէթր հեռի։ Ճաքոնական ձիերը խիստ յոգնած են։

«Ճաքոնական ջոկատ մը, որ կը բաղկանայ երկու ձիաւոր գումարտակներէ և երեք գունդ հետեւակներէ բերեցաւ Զուտիաքուզէ գիւղին մէջ Լօկոկուքօ գետին հովտին մէջ, ու ճաքոնական գումարտակ մըն ալ լեռան ճամբով առաջ կը քալէ դէպ ի Սալիցայլուզէ։

«Մեր հետեւակներու և ձիաւորներու խուզարկութիւններէն կը հասկցուի թէ ճաքոնական կայսերապահ գունդերը և հեծելազօրքերը կը գրաւեն Լօկոկուքօ գետին հովիտին մէջ և Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի ճամբուն երկայնքը։ Ստորին Թայանք գետին երկայնքը Ճաքոնցի չկայ։ Փոքրիկ ջոկատներ գրաւած են Թաքուչանը և Խօնտուխամը։ Զինացիներուն ըսածին նայելով Ճաքոնցիք պաշար կը փոխադրեն Տալուտաօ կըղզին, Թայանքի գետաբերանը։»

*** Ռուս մեծ Սպայակոյտը մտահոգութեան մէջ է Ռունկուզներուն թուոյն հետզհետէ աւելնալուն, անոնց արագաշարժութեան և յանդգնութեան համար, և կը վախցուի թէ մի՛ գուցէ անոնք խանգարեն զօրավար Քուրօբաթքինի կարգադրութիւնները։

*** Ճաքոնցիներուն կողմէ գրաւուած ռուսական էքսքէրիճնսալ չոգենաւին հրամանատարը, պաշտօնեաները և նաւատիները այսօր Օտեսա հասան։ Երախտագիտութեամբ կը խօսին Ճաքոնցիներուն կողմէ իրենց գտած մարդասիրութեան վրայ։

*** Ծովակալ Ալեքսէյ կը հեռագրէ երէկի թուով.—

«Բորթ-Արթուրի հրամատար զօրավար Մաքէօսէյ կ'իմացնէ թէ մայիս 14ին մեր զօրքերը յաջողեր են ի դերեւ հանել Բէր ծովածոցին մէջ ճաքոնական փորձ մը՝ զօրք ցամաք հանելու համար։ 15ին Շանսիլիբուի մէջ բաղմաթիւ թշնամի գունդեր տեսնուած ըլլալով, ռուսական ջոկատ մը զրկուեցաւ իրաց վիճակը ստուգելու համար։ 16ին տեղի ունեցած ընդհարումի մը միջոցին տեսնուեցաւ թէ Ճաքոնցիք երկու զօրաբաժին էին չորս մարտկոցներով։ Ցայտնի է թէ ծանր կորուստներ կրեցին և դադրեցուցին իրենց յառաջխաղացումը։ 14էն մինչեւ 16 մեր կորուստները են մէկ սպայ սպաննուած, տասը սպայ վիրաւորուած, որոնց մէջ է զօրավար Նատէին՝ թեթեւապէս, եւ 150 հոգի սպաննուած կամ վիրաւոր։»

(Բորթ Արթուրէն դուրս ռուսական յարձակում մը, զոր ծանուցին Բարիզի հեռագիրները, չհաստատուեցաւ. Ծ. Խ.)

*** Ճաքոնական Թորփիլանաւերը Բինչէուէ մինչեւ Բայչէու ծովեզերքները քննեցին և ջուրերուն խորութիւնը չափեցին։ Իսկ Ճաքոնի ցամաքային զօրքերը տակաւին կ'ամրացնեն բլուրները Թալիէնուանի և Բինչէուի ծովախորշերուն պարանոցին վրայ արագահարուած թնդանօթներով և աւազով լեցուն պարկերով՝ Բորթ Արթուրի պահակազօրքերուն հաւանական յարձակումներուն դիմադրելու նպատակաւ։

ԿՈՒԻՆՆԵՐԸ ԲՕՐԵԱՑԻ ՄԷՋ

ՍԷՈՒԼ, *Մայիս 21.*—Կենսանի ճաքոնական հիւսատասը կը տեղեկագրէ թէ 300 Ռուսներ գրաւեցին Բանքաուն, կենսանէ 40 մղոն դէպ ի հիւսիս։ 3,000 հոգի ալ կը ծառանան։ Կենսանի հիւսիսակողմը հեռագրական հաղորդակցութիւն չկայ։

*** Ռուս և Բօրէացի զինուորներուն միջեւ առաջին բախումը տեղի ունեցաւ Համէօնկի մէջ, Քանքաուի քաղաքական անունը։ Խաղախները յարձակեցան Մայիս 19ին իրիկուան ժամը 7ին, և երկու ժամ գնդակ փոխանակեցին միջնաբերդին 300 պահակազօրքերուն հետ։ Բօրէացիք մէկ հոգի կորսնցուցին։ Ռուսք դէպ ի հիւսիս-արեւմուտք քաշուեցան։ Կենսանէ 80 մղոն վեր հեռագրական հաղորդակցութիւնք վերահաստատուեցան։

ԶԱՐԻՆ ՊՏՈՅՏԸ

ՐԻԱԶԱՆ, *Մայիս 21.*—Զարը ընկերակցութեամբ գահաժառանգ Մեծ-Դուքս Միխայիլի, այս առաւօտ երկաթուղիին կայարանը հասաւ, և ընդունուեցաւ Ազնուականութեան Պատուիրակներէն, և Քաղաքապետական Խորհուրդէն. բազմաթիւ քաղաքացիներ, գործաւորներ և գիւղացիներ ալ հաւաքուած էին ողջունելու Ն. Վեհափառութիւնը։ Զարը կայարանէն գընաց Մայր Եկեղեցի, ուր կը սպասէին Եպիսկոպոսը և կղերականք։ Պաշտամունքէ վերջ Զարը գնաց զօրահանդէսին վայրը, ուր Ն. Վեհափառութիւն աչքէ անցուց Ծ. Արեւելք մեկնող զօրքերը, երեք զօրագունդ հետեւակ և հինգ հրետանիի մարտկոց։ Զարը ոգեւորեալ բանախօսութիւն մը ուղղեց զօրքերուն, և ապա կայսերական կառախումբը Մոսկուա մեկնեցաւ, ուր հասաւ կէս օրէ վերջ ժամը 6ին։

Առաւօտէն ի վեր քաղաքը տօնի մէջ էր, փողոցները զարդարուած էին դրօշներով և ամենուրեք կը տեսնուէին առատօրէն ծաղկեփունջեր և դալար տունկեր։ Կայարանին մէջ շարուած էր Ամբաշէն զօրաց 17րդ վաշտը, որ կը պատրաստուէր Ծ. Արեւելք մեկնիլ։ Երբ կայսերական կառախումբը հասաւ Զարը վար իջաւ վագոնէն Սերգիոս Մեծ-Դուքսին հետ, և ընդունուեցաւ կառավարչին, ոստիկանապետին, Ազնուականութեան Պատուիրակներուն և Քաղաքապետական իշխանութեանց կողմէ։ Ն. Վեհափառութիւն աչքէ անցուց պատուակալ պահակախումբը, և ազնուականութեան պետ իշխան Թրուպէցքոյ հետեւեալ ուղերձը արտասանեց.—

«Վեհափառ տէր, ուրախ ենք, ինչպէս միշտ, բարի գալուստ մաղթելով Ձեզ յանուն Մոսկուայի Ազնուականութեան, և հաւատելու Ձեզ թէ այս ծանրակշիռ ժամանակներուն մէջ հանդարտօրէն և ստուգապէս կը սպասենք դէպքերու ընթացքին, աղօթելով առ Բարձրեալն Աստուած որ յաղթութիւն տայ Ռուսական փառապանծ Բանակին։ Հաւատացէ՛ք, Վեհափառ Տէ՛ր, թէ Մոսկուայի Ազնուականութիւնը պատրաստ է, բոլոր Ռուսներուն նման, Ձեր առաջին հրաւէրին, իր ինչքերը և զաւակները տալու հայրենիքին ծառայութեան համար։»

Բաղաքապետ՝ աղ ու հաց հրամցնելով, ըսաւ.—

«Յոյժ Շնորհաշուք Վեհափառ Տէ՛ր,—Սրտագին ուրախութեան զգացումներով Ձեր հինաւուրց մայրաքաղաքը կ'ողջունէ Ձեզ հիմակոր Ձեր շնորհաշուք բառերը ուղղեցիք ա՛յն քաջամարտիկ զինուորներուն, որոնք Ծ. Արեւելք կ'երթան անա, և Մոսկուա յուսալից կ'սպասէ ա՛յն օրուան երբ պիտի շնորհուի իրեն ողջունել Ձեզ կրկին, երբ դարձեալ հանդիպէք հոս մեր զինուորներուն, զորոնք Խաղաղութիւնը պիտի վերադարձնեն մեզի։»

Զարը յետոյ աչքէ անցուց 17րդ վաշտը և հրետանին։ Երբ զօրքերը կ'անցնէին իր առջեւէն, Ն. Վեհափառութիւն անոնց նուիրեց սուրբ պատկերներ, զորոնք սպաները ծնրադիր ընդունեցին։

Կայսրը Թրուպէցքոյ իշխանին պատասխանելով, շնորհակալ եղաւ իր յայտնած զգացումներուն, և ըսաւ թէ ուրախ է որ Մոսկուա կուգայ, թէեւ քանի մը ժամուան համար, իր սիրելի հայրենիքին համար այս փորձանալից տարւոյն մէջ։ Ն. Վեհափառութիւնը պատասխանեց Բաղաքապետին շնորհակալ ըլլալով աղ ու հացին համար, և իր վստահութիւնը յայտնեց թէ ռուս զօրքերը ետ պիտի դառնան՝ իրենց չհնած յաղթութիւններուն փառքով պսակուած։ Մեկնելու պատրաստ ռահվիրայ զօրքերուն ուղղելով իր խօսքը, Զարը ըսաւ թէ վստահ է որ պիտի ծառայեն նոյն եռանդով զոր ռուս ռահվիրաները միշտ ցոյց տուած են, և յոյս յայտնեց թէ ողջ առողջ ետ պիտի դառնան։

Յետոյ Ն. Վեհափառութիւն, որ խանդավառօրէն կը ծափահարուէր ամբոխին կողմէ, գնաց Իվէրսքի Մատուռը, Ուսբանսքի Մայր Եկեղեցիին մէջ, ուր ընդունուեցաւ Մետրապոլիտէն և պաշտամունքի ներկայ եղաւ։ Կայարան դառնալով, Զարը Մոսկուայէն մեկնեցաւ, ծափերու կրկնակի ոգեւորութիւններու մէջ։

*** Ռուս կառավարութիւնը 100 Թորփիլի նոր ապսպրանք մը ըրաւ, իւրաքանչիւրը վեց ու կէս մէթր երկայն, Ֆիումէի Հուայթհէտ Թորփիլի գործարանին։ Ուրիշ տեղնէ ալ ապրսպրանք եղած ըլլալով գործարանը գիշեր ցերեկ պիտի աշխատի բաւական ատեն։ Ռուսիա ապսպրած է նաեւ տասը տրամագիծնոց հրետանիի համար 2000 ռումբ, ինչպէս նաեւ նաւային թնդանօթներու յատուկ մեծաքանակ ռումբներ, Պոհեմիոյ և Աւստրիոյ սրիշ զինագործարաններուն։

*** Աւստրեան թերթերը դարձեալ հրաւէր կը կարդան որ Միջազգային արգելք մը հաստատուի բաց ծովուն ջուրերուն մէջ ականներ զետեղուն դէմ, քանի որ պատերազմի վայրերէն շատ հեռու տեղեր ալ չէզոք նաւերը այս կերպով կը վտանգուին։

*** Ռուսք Բեչիլի ծովածոցին ամէն կողմերը ծփուն Թորփիլներով լեցուցած են։ Ո՛չ միայն ծովեզերքին երկայնքը, այլ նաեւ գիշերը մավուններով կամ մշուշի ժամանակ, Թորփիլներ կը դնեն ծովուն բացերը, ուրկէց սովորաբար կ'անցնին ճաքոնական մարտանաւերը և փոխադրանաւերը։ Հոսանքը այս ականները կ'առնէ կը տանի շատ հեռուները չինական ջուրերուն մէջ, չէզոք նաւերուն համար ալ խիստ ծանր վտանգ մը ըլլալով։ Թայմզի Թղթակցին չոգենաւը, Հայմունն, մինչեւ իսկ Վայհայվայէն վեց մղոն հեռի ջուրերուն մէջ ծփուն Թորփիլ տեսեր է։

*** Բեթերպուրկի մէջ լուր մը տարածուեր է թէ ծովակալ Սքրիտլով յաջողեր է օդապարիկով Բորթ Արթուր հասնիլ։ Կը յիշուի թէ իրեն հետ քանի մը օդապարիկ տարած էր։ Բայց անհաւանական է այս զրոյցը։

ԹԻՊԷԹԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԸ

ՅԱՍԱՌ ԸՆԴԴԻՄՈՒԹԻՒՆ

ԿԻԱՆԿՃԷ, *Մայիս 20.*—Այս առաւօտ գնդապետ Պրէնտրը ընկերակցութեամբ չորս ռահվիրայ գունդերու, երկու թնդանօթներով, ճամբայ ելաւ գրաւելու թշնամիին բռնած քանի մը գիւղերը։ Թշնամին դասալիք եղաւ առաջին երկու գիւղերէն, բայց երրորդին մէջ յամառ ընդդիմութիւն մը ըրաւ, միեւնոյն ատեն չորրորդ գիւղէն ալ թիպէթցիք կողմնակի գնդակ կը տեղային Անգլիացիներուն վրայ։ Երրորդ գիւղը յարձակմամբ և գիրկընդխառն կռիւով վերջապէս գրաւեցին Անգլիացիք, պարապատ տունի մը վրայ ճերմակ մը բանալով։ Անգլիացի տեղակալ Հաճսքն, որ առջեւէն կը քալէր, վազեց Թիպէթցի հակայ սուսերակիրի մը վրայ, որ վերէն վար վերք մը տուաւ Անգլիացիին։ 20 Թիպէթցի սպաննուեցան։ Անգլիացիներէն սպաննուեցան երկու հնդիկ զօրք, և մէկ սպայ և երեք հոգի վիրաւորուեցան։ Պատրաստութիւններ կը տեսնուէին չորրորդ գիւղին վրայ յարձակելու, երբ յանկարծ անգլիացի սպաները իրենց հեռադիտակներով տեսան որ Թիպէթցիներու ահագին խուժան մը բերդին պատերուն տակէն կը յառաջանային անգլիական բանակեղին վրայ։ Անգլիացիք կը կասկածին թէ վերջ ի վերջոյ Թիպէթցիք իրենց ետեւէն պիտի յաջողին կտրել հաղորդակցութեանց ճամբաները։

ՊԻԶՄԱՐԲ ՍՈՒՐԲԻ ԿԱՐԳ ԱՆՑԱԾ.— Գերման Բրօֆէսօրը, Շարէ՝ Էքսի քաթոլիկ մայր եկեղեցիին մէջ կախուելու համար Պետրոս Առաքեալին մէկ կենդանագիրը պատրաստած է, ճիշտ Պիզմարքի կերպարանքը և դէմքը տալով անոր։ Իրաւցնէ շնորհաւորելի է գերման Բրօֆէսօրը, կ'ըսեն անգլիական լրագիրները, իր այս հանճարեղ գիւտին վրայ, բայց խնդիրը ա՛յն է թէ շատ քիչերը պիտի համոզուին որ «Երկաթեայ Վարչապետ»ը կրնայ յարմար պարար մը ըլլալ Պետրոս Առաքեալը անձնաւորելու համար։

---

80 ՂՐՈՒՇ ՇԱՒԱԹԱԿԱՆՈՎ

Գործունեայ ու պատուաւոր երիտասարդ մը որ քաջ տեղեակ է Տաճկ. և Հայերէնի, ու կը հասկնայ նաև Ֆրանսերէն լեզուն, կը փափաքի պաշտօն ստանձնել 80 ղրշ. շաբաթականով։ Պատուաւոր երաշխաւորութիւն. դիմել Խմբագրատուն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳՈՐԾԵՑԱ ԵՒ ՀԱՅԳՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՃԱՔՈՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ ԿԸ ՌՄԲԱԿՈՇՈՒԻ

ՃԱՔՈՆՑԻՔ ՄՈՒՐՃԷՆԻ ԵՏԻՆ

ՍԷՈՒԼ *25 մայիս.*— Կ'ենթադրուի թէ Խաղախները Համ-Հօէնկի մօտ քօրէացիներուն հետ կռիւ մը եւաք Զանչին քաշուեցան։ Կենսանի կառավարիչը զօրք պիտի զրկէ գրաւելու համար Համ-Հօէնկը։ (Համ-Հօէնկ կը գտնուի Կենսանէ 80 քիլոմէթր հիւսիս, Բօրէայի արեւելեան ծովեզերքին երկայնքը, ճամբուն վրայ։)

—Եոնկանբոյի նաւահանգիստը գոցուեցաւ վաճառականութեան առջեւ։ Ճաքոնցիք միայն կառավարական նաւերուն կը թոյլատրեն Եալուէն վեր ելնել։

ՋԻՑՈՒ.—Թաքուչանէ եկած լուրեր կ'ըսեն թէ Ճաքոնցիք ամսոյս 21ին հոն ցամաք հանած են 6000 հոգի։ Բիցվոյի մէջ ալ ամէն օր ճաքոնական փոքր ջոկատներ ցամաք կը հանուին։

Երէկ Բորթ-Արթուրի մօտ բուռն թնդանօթաձգութիւն մը լսուեցաւ։ Կ'ենթադրուի թէ Ճաքոնցիք սկսած են ցամաքի կողմէն յարձակիլ բերդաքաղքին վրայ։

—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ 8 մարտանաւերէ բաղկացած ճաքոնական նաւաբաժին մը երէկ ռմբակոծեց Բորթ Արթուրը։ Ցարձակումը տեւեց մէկ ժամ։

ՄՈՒԲՏԷՆ.—Ռիւթէր կ'ըսէ թէ, վերջին լուրերու նայելով Ճաքոնցիք վերսկսած են իրենց առաջխաղացութիւնը։

Զրոյց կը չրջի թէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է Ռուսերուն և Բորթ Ատամէն առաջացող Ճաքոնցիներուն միջեւ, երկաթուղիին ճամբուն վրայ։

Ճաքոնական փոքր ջոկատներ երեւցան Մուքտէնի հիւսիս արեւելեան կողմը։

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ.—Զօր. Քուրօբաթքին կը հեռագրէ.—հաստատուած է թէ 40,000 Ճաքոնցիք համախմբուած են Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի մէջ։ Բիանմինի մէջ կան Ճաքոնական 4 զօրագունդեր, 50 թնդանօթներով։ Դիտուեցաւ որ Ճաքոնական փոքր ջոկատներ Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկէ կ'առաջանան դէպ ի Սիուէն և Թայանքո գետին վարի կողմը Լամ-Վան-Միոյի ուղղութեամբ։ (Այս վերջին քաղաքը կը գտնուի Թաքուչանէ 25 քիլոմէթր հիւսիս, Թայանքոյի աջ եզերքին վրայ։)

ԲԵՌԼԻՆ.—Կայս. Հրովարտակ մը կը կրկնէ չէզոքութիւն պահելու օրդումը։

ՄՈՒԲՏԷՆ.—Ռուսիոյ ճամբաներու և հաղորդակցութեանց նախարար Իշխան Խիլքով հոս հասաւ և նորէն մեկնեցաւ հարաւ։

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ.— Մայիս 22ին ռուսք գրաւեցին Սիուէնէ 14 վերստ հիւսիս Լիաօլի անցքը։ Նոյն օրը 3000 ռուս հետեւակներ և հեծելազօրաց երեք ջոկատներ առաջացան դէպի Սէցիաքօ-ժէ, մինչ նոյն պահուն Ճաքոնցիք կ'առաջանային դէպի Լուանդաօ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճաքոնցիք գրաւեցին Բին-Հաան։

Ճաքոնցիք չեն փոխած իրենց ճակատամարտի ծրագիրը։ Որոշած են մէկէն ի մէկ արշաւանքի սկսիլ տալ Մանչուրիոյ բոլոր բանակին, նոյն ժամանակ յարձակելով Բորթ-Արթուրի վրայ։

ԲԱՐԻԶ.—Կըսուի թէ զօր. Քուրոբաթքին կտրեր է Բուրօքիի և Օգուլի բանակներուն ցամաքային հաղորդակցութիւնները։

—Մովակալ Սքրիտլով որ Վլատիվոսթոք հասաւ, մտադիր է դուրս ելլել նոյն նաւահանգիստէն և երթալ ռմբակոծել ճաքոնական նաւահանգիստները, որպէսզի ճաքոնական նաւատորմը ստիպէ բաժնուիլ, ծովեզրը պաշտպանելու համար։ Այս միջոցը պիտի տկարացնէ Ճաքոնի ծովային ուժերը իրենց գործողութիւններու կեդրոնին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Ճաքոնցիք նոր զօրք ցամաք հանած են Թաքուչան, Եալուի գետաբերանին արեւմտեան և Անթունկի հիւսիս-արեւմտեան կողմը։

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ.—Ճաքոնցիք զինուորական կարեւոր տաղաւարներ կը շինեն Բորթ-Արթուրի դէմ էլիբթ կըզիներուն մէջ։

—Հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ռուսական Բեքվիզան և Սեզարեվիչ զրահաւորները քանի մը օրէն բաց ծովը ելլելու պատրաստ վիճակի մէջ պիտի ըլլան, ինչ որ հաւատարմութիւնը պիտի վերահաստատէ ճաքոնական և ռուսական նաւատորմիներու միջեւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքինէ հեռագիրներ կը

ծանուցանեն թէ միսիոնարներու տեղեկագրածին նայելով, կոփամարտիկներու կարեւոր շարժումը սկսած է Շանթունկի նահանգին հիւսիսային կողմի չինացիներուն մէջ։

—Լիաօ-Եանկէ կը հեռագրեն թէ զօրավար Մայի չինական բանակը վերջնական ընթացք մը առած է։ Զօր. Քուրօքաթքին ծանոյց թէ ոևէ թշնամական ընթացք՝ պիտի նկատուի իբր պատերազմի պարագայ։ Զօր. Մայի բանակը 30,000 հոգիէ կը բաղկանայ և ունի 40 թնդանօթ։

ՏՐԻԶՏԱ.—Սաքսոնիոյ թագաւորին երկրորդ որդին և Եանկ-Կէորկ իշխանին կողակից Իզապէլ իշխանուհին երէկ իրիկուն մեռաւ։ Մնած էր 1871ին և ամուսնացած 1894ին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
"ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի

Հրապարակի վրայ ծանօթ վաճառական մը հետեւեալը կը գրէ մեզ. «Դ. օրուան Մանզումէի Առեւտրական Բաժնին մէջ գրուած էր որ հնդկական քաթոդներն և ամերիքան խամերը առաջին անգամ Պոլիս բերողներն են Թոփալեան և Ա. Եօրկիատիս տուները։ Քաթոդին համար ճիշտ է, բայց ամերիքան խամերը արդէն ժամանակէ մը ի վեր Պոլիս կը բերուին Ն. Մուրատեան վաճառատան միջոցաւ և լաւ ընդունելութիւն գտած են հրապարակին վրայ։

×

Ուրիշ վաճառականի մը կողմէ ստացած ենք հետեւեալ նամակը.«— Մանզումէի Վաճառականական Բաժնին մէջ քանիցս դիտել տրուած էր որ իտալական և գերմանական ապրանքներ Պոլսոյ հրապարակը ողողած են և անգլիական ապրանաց ծախուելուն արգելք կ'ըլլան։ Այս դիտողութիւնը շատ ճիշտ է։ Անգլիացի գործարանատէրերն ալ նկատի առած են այս պարագան և Մանչէսդրի առաջնակարգ E. Potters et C. Ltd տպածոյի գործարանին վարիչներէն Mr. Scott յատկապէս Պոլիս եկած է գերմանական, իտալական և անգլիական ապրանաց բաղդատութիւնը ընելու համար»։

×

Դաւառներէ նամակներ ստացած ըլլալով Մանզումէի Դ. օրուան Առեւտրական թիւը ստանալու խնդրանքով, լրագրոյս Վարչութիւնը, դիւրութեան համար, որոշած է ամէն Դ. հրատարակուող Առեւտրական թիւերուն համար տարեկան (52 թիւ) $^1/_4$ օսմ. ոսկիի բաժանորդագրութիւն մը բանալ։ Հետեւապէս, անոնք որ թերթին բաժանորդ չեն և միայն Դ. օրուան թիւերը ստանալ կ'ուզեն, պէտք է կանխիկ զրկեն տարեկան բաժնեգինը, $^1/_4$ օսմ. ոսկի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ Խորհուրդը իր առջի օրուան գումարած նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուաւ։

1.—Պէշիքթաշի Թաղ. Խորհուրդը արտօնութիւն խնդրած էր վաճառելու եկեղեցւոյ սեփական կալուածներէն՝ Պէշիքթաշի Փաշա Մահալլէի Ճիհանիմա փողոցին մէջ գտնուող թիւ 7 և 9 երկու հին փայտաշէն տուները, և արժէքը յատկացնելու եկեղեցւոյ սեփական չորս խանութներու վրայ տուներու շինութեան։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով այս առաջարկութիւնը՝ պէտքը զգաց տեղեկանալու վաճառելի տուներուն կտակային հանգամանաց, ինչպէս նաեւ կառուցանելի շէնքերու ծախուց ստորոգելեաց և որոշեց ըստ այնմ յանձնարարել յիշեալ Թաղ. Խորհրդոյ որ տեղեկագրով մը լրացնէ այս կէտերը։

2.—Պալաթու Թաղ. Խորհուրդը գրով մը ծանուցանելով թէ Էյտիրնէ Գարալ ազգ. գերեզմանատան շրջապատի շինութիւնը աւարտած է, ուղարկած էր այդ շինութեան վերաբերեալ հաշիւները քննութեան համար։ Խորհուրդը որոշեց յանձնել զանոնք կեդր. Համարակալին ի նախաքննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

3.—Էկէտիկ փաշայի եկեղեցւոյ վերաբերեալ ինչ ինչ գործերու համար ներկայացաւ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը. լսուեցաւ իր բացատրութիւնները և յետ խորհրդակցութեան հարկ տեսնուեցաւ լսել նաեւ նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը և որոշուեցաւ հրաւիրել զայն իր յաջորդ նիստին։

4.—Պօյանքէօյի Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ, իր նախորդին մատակարարութեանց մասին տեղի ունեցած դիտողութիւններուն վրայ հրաւիրուած էր նախորդին ատենապետ Աբրահամեան Գէորգ էֆ.։ Ցիշեալը ներկայանալով լսուեցաւ իր բացատրութիւնները՝ որոնք գոհացուցիչ չնկատուեցան։ Խորհուրդը դիտելով միանգամայն որ նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ մատակարարութեան հաշիւները՝ ո՛չ ամբողջապէս և ո՛չ ալ օրինաւորապէս մատուցուած էին, որոշեց արդի Թաղ. Խորհրդոյ միջոցաւ ինչ ինչ ծանօթութիւններ պահանջել նախորդին գործառնութեանց մասին, ըստ այնմ հարկ եղածը տնօրինելու համար։

5. Ընքուշի Ատիլ գիւղի եկեղեցւոյ սեփական Պոլսոյ կալուածոց մատակարարութեան պաշտօնին համար ասկէ առաջ Ընքուշի Թաղ. Խորհրդոյ գրուելով յանձնարարած էր երեք անձ ներկայացնել Պոլսոյ մէջ։ Խորհուրդը նկատելով որ անկէց մինչեւ հիմայ անհետեւանք թողուած է այդ յանձնարարութիւնը, որոշեց կրկնել և ազդուապէս յանձնարել որ փութայ պահանջուած ընտրելիները ներկայացնել, այդ կալուածոց մատակարարութիւնը իրեն վրայ չմնալու համար։

6.—Գոնեայի Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահրիճ Մ. վրդ.ի մէկ գրոյն վրայ ուշադրութեան առաւ տեղւոյն մէջ կազմեալ բարեգործական մէկ մարմնոյն մատակարարական գործերը և առ այն պարզելով իր տեսութիւնները, որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր, պէտք եղածը տնօրինելու համար։

ՊԱՖՐԱՅԻ մէջ ժամանակէ մը ի վեր խնդիր մը կար, որ սեռի առնչութիւն ունէր տեղւոյն կրթական ու եկեղեցական վիճակին բարելաւման մասին։ Այս հարցը որ մերթ Պատրիարքարանն ալ կը զբաղեցնէր, լաւագոյն ելքի մը յանգած է այս օրերս։ Տեղւոյն երեւելիներէն կիւտիւկեան Մ. Յակոբ էֆ.ի նախաձեռնութեամբ ասկէց առաջ իբր կազմուած կառուցուած էին 36 խանութներ, որոնք միակ չիրը և սնունդն էին վարժարաններուն, գոհացուցիչ պիւտճէ ապահովելով և այսպէս զարկ մը տալով Հայ մանկտւոյն դաստիարակութեան։ Սակայն ինչպէս կ'ըլլայ, այդ խանութները իբր վազվզ արձանագրելու համար պաշտօնական ձեւակերպութիւնները չեն կատարուիր ժամանակին և անոնց սեպհական տէրը կը դառնայ կիւտիւկեան էֆէնտին։ Այդ կալուածներուն հիմնարկութեանց ատեն ծախքը հոգացած են թէ՛ կիւտիւկեան էֆ. և թէ տեղացի Հայ հասարակութիւնը, որ ծախքերու մատակարարութիւնը վստահած էր յիշեալ էֆ.ին։ Շինութիւնները ի գլուխ ելլէլէ վերջ ժողովուրդը կ'ըսէ թէ «մեր եկեղեցիին կը պատկանին անոնք» և կիւտիւկեան էֆ. ալ կը հաստատէ։ Լակ խօսք կ'ըլլայ, ոչ գրածագրութիւն կայ և ոչ պաշտօնական հաստատութիւն մը։ Այսպէսով օրեր կ'անցնին, տարիներ կը բոլորին և տեղացիք որոշեալ կալուածներուն հայրերը գանձելով կը յատկացնեն վարժարանց մատակարարման։ Այսպէս կը տեւէ մինչեւ մահը յիշեալ բարերարին, որ իրօք արժանի է այս մակդիրին իր ըրած նիւթական և բարոյական կրկնակ զոհողութիւններովը։ Ճիշդ ասկից ետքը է որ ծանօթ խնդիրը նոր թափով մը արծարծիլ կը սկսի իր ժառանգորդներուն հետապնդութեամբ։ Այս վէճը, որ Բասիմեան Կնճռոտ Հանգոյց մ'էր, կ'ըսէ մեր թղթակիցը, վերջ գտաւ սակայն շնորհիւ հանգուցեալին երկու զաւակներուն՝ Տարաք Կարապետ և Մինրան Կիւտիւկեանի, որոնք վերջին օրերս Պաֆրա երթալով իրենց յօժար կամքով կարգադրեցին գործը 250 ոսկիի պզտիկ գումարի մը հաշուեյարդարութեամբ։ Այս գումարին փոխարէն ալ նուիրեցին ազգին՝ ծխախոտի մթերանոց մը, հեռագրատան շէնքը, 4 խանութ, 1 սրճարան քարուկիր, որոնք դուրս էին խնդրոյ նիւթէն և մօտաւորապէս կ'արժեն 1000 ոսկի։ Այս գործողութեան վրայ, կը գրէ այս տեղեկագիրը հաղորդող նամակագիրը, ժողովուրդը չկրնալով արժանի փոխարինութիւն մը ընել հանգուցեալին երկու որդւոցը՝ Միհրան և Կարապետ էֆ.ներուն սրտաբուղխ բարեգործութեանց, փութաց Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգեհանգիստ կատարել տալ իրենց երջանկայիշատակ հօր ազնիւ յիշատակին։ Պատարագէն ետքը հանդէս մը կատարուեցաւ եկեղեցիի բակին մէջ, որմէ անմիջապէս ետք վարժարանները՝ անօրէն Աղեքս. էֆ. Կրթառ յանուն ժողովրդական բանախօսութիւն մը արտասանեց շնորհակալութիւն յայտնելով Կիւտիւկեան ազնուասիրտ գերդաստանին և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր կենաց համար։ Կարապետ էֆ. Կիւտիւկեան փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնեց։

—Պաֆրայի մէջ կազմուած Դպրաց Դասը նկատելով որ ընթերցատուն մը անհրաժեշտ է հոն, ազգ. սրճարանը ինք բռնելով՝ սկսած է բանեցնել և ընթերցատուն մը ալ բանալ, որուն համար պէտք եղած կահ ու կարասիները արդէն ապսպրուած են։

ԿԱՐՕՏ ՈՒՍՈՒՑՉԱՑ Օգնութեան Մնտուկին 5 օսմ. ոսկի նուիրած է Ցիւրիխ հաստատուած Մխաք էֆ. Գուլյումճեան, իր հօր հանգուցեալ Գերովբէ էֆ. Գուլյումճեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի։

ՖԻԼԻՊԷ (Պուլկարիա) Հայոց դպրոցները, տեղական օրէնքներուն և կանոններուն համակերպելու համար իրենց եղած կրկնակի և պաշտօնական զեկուցումներուն անաստած ըլլալով, այս անգամ Սոֆիայէ զրկուած ազդու հրամանի մը վրայ, տեղւոյն ոստիկանութիւնը գոցեր է այդ վարժարանները, և այս փակումը ծանուցեր է պաշտօնապէս։ (Իգնատ)

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Մ. Լահովարի չնորհակալութեան քառէ մը զրկած է Ս. Պարիրարք Հօր, որ իր կողմէ Պատր. Փոխանորդը զրկած էր շնորհաւորելու համար Կարոլ թագաւորին ծննդեան տարեդարձը։

ԳՈՆԻԱՅԻ թեմերէն Պօր գիւղաքաղաքին մէջ քահանայացման վէճ մը ծագած ըլլալով Թաղ. Խորհուրդը հրատարած և գործերը անկանոնութեան ենթարկուած էին։ Գոնիայի Պատր. փոխանորդ Տ. Վահրիճ Մ. Վ.ի կողմէ պաշտօն տրուած էր Նիտէի Թաղ. Խորհրդոյ անձամբ գիւղը երթալով խնդիրը կարգադրել։ Այս անգամ Նիտէի Թաղ. Խորհրդոյ տեղեկագրէն գոհութեամբ տեսնուած է որ համերաշխութիւնը վերահաստատուեր, Թաղ. Խորհուրդը իր հրաժարականը ետ առեր և քահանայացուի խնդիրը փակուեր է։

ՎԱՆԷՆ Պատրիարքարան գրուած նամակները յայտնելով թէ՝ կաթոլիկները և բողոքական պատուելիները շարունակ կ'օգտուին ուսեալ եկեղեցականներու չգոյութենէն, առաջարկած են որ քաղաքին կամ շրջակայ վանքերէն մէկին մէջ 30-40 աշակերտներէ բաղկացեալ համեստ ծրագրով մը կղերական գիշերօթիկ վարժարան մը բացուի ուսեալ և կարող եկեղեցականներ պատրաստելու համար։

ՏՐԱԲԻԶՈՆԻՆ հեռագրաւ խնդրուած է որ Պատրիարքարանը առ այժմ կարող և բանգէտ եկեղեցական մը զրկէ, Վիճակին գործերը վարելու համար, որովհետեւ հիմայ անհնար է առաջնորդի ընտրութիւն կատարել։

ՍՎԱԶԻՆ Պապիկեան անուն անձ մը ամուսնական խնդրոյ մը առթիւ բողոք բարձած էր Կրօն. Ժողովին, որ նամակով մը կարգ մը տեղեկութիւններ ուղղեց Վիճակին առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբազանէն։

ԴԱՀԻՐԷի հարուստ ազգայիններէն Գրիգոր էֆ. Եղիսեան 10,000 ոսկիի կտակ մը ըրած է որուն տոկոսով Եգիպտոսի հայ կամ տեղական նախնական վարժարաններէ երեսունի չափ աշակերտներ Եւրոպա պիտի զրկուին՝ արուեստական կամ համալսարանական դասընթացքներու հետեւելու համար։

Կտակարարը վերջին անգամ ալ 200 ոսկի նուիրած էր Դահիրէի ազգ. վարժարանին վերաշինութեան ինպատ։

ՏԻԳՐԱՆ ՓԱՇԱ Տ'ԱՊՈ, 300 ոսկի նուիրած է Դահիրէի մէջ վերաշինուելիք ազգ. վարժարանին շինութեան Մասնախումբին, որ այս օրերս գործի ձեռնարկած է։

ԲԱԼՈՒԷՆ հեռագրաւ և նամակով խնդրուած է որ Վիճակին նորընտիր Առաջն. Տեղապահ Տ. Կորիւն վրդ.ը անմիջապէս ճամբայ ելլէ իր պաշտօնատեղին մեկնելու համար։

Տ. ԳԷՈՐԳ վրդ. Իբրանոսեան Բաբերդի Առաջն. Տեղապահ կարգուած ըլլալով, Կայս. Պէրաթը ստանալու համար, Պատրիարքարանէ բազրիով մը դիմում եղաւ պատկանեալ իշխանութեան։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ Դաւառ. Ժողովին, Դաւառ. Վարչութեան, Առաջն. Փոխ. Տ. Մամբրէ քհնյ.ի և Նորընտիր Առաջն. Փոխ. Տ. Գարեգին քհնյ.ի կողմէ Պատրիարքարան հասած գիրեր կը ծանուցանեն թէ՝ Տ. Ներսէս եպիսկ.ի առաջնորդութենէ տուած հրաժարականը ընդունուած, Փոխանորդը հրաժարցուցուած և նոր Փոխանորդ կարգուած է, և խնդրուած է Պատրիարքարանէն որ կարող և փորձ Պատր. Փոխանորդի մը ընտրութիւն կատարուելով փութացնեն Ռոտոսթօ՝ վիճակային գործերը վարելու համար։

ՔԻՕՐԱՀԵԱՅԻ Առաջն. Տեղապահ Տ. Մկրտիչ Մ. վրդ. Աղաւնունի անձամբ Էսկիշէհիր գացեր և մայիս 9ին, կիրակի օր, եկեղեցւոյ բեմէն յորդոր կարդալով ժողովրդեան և չեչտելով կրթութեան պէտքը, հետեւեալ օրը, երկուշաբթի, վարժարանը վերաբացեր, ուսուցիչները և աշակերտները հաւաքեր և դասաւանդութիւններու սկսեր են։ Տ. Մկրտիչ վրդ. խնդրած է որ Պատրիարքարանը հրկիզելոց ի նըպաստ հանգանակած գումարին մնացորդը զրկէ, որպէսզի կարող ըլլան տարեշրջանը բոլորել։ Իսկ նոր տարեշրջանին վարժարանը միեւնոյն ծրագրով և պիւտճէով շարունակելու համար, տարբեր միջոցներու ձեռնարկել հարկ պիտի ըլլայ։

ԴԱՇՆԱԿԻ ծանօթ ուսուցիչ Անտոն էֆ. Մերճանի աշակերտուհիներուն կողմէ տարքուած ընտանեկան նուագահանդէսին մէջ յաջողութեամբ Լիզպէրկի Baladineը նուագած էր նաև Օր. Մառի Մ. Աշճեան։ Իսկ Մէրճան էֆէնտիի գործերէն «Էթիւտ կալօբը» զարկած էր Օր. Մառի Յարութիւնեան արուեստին պահանջումներով։

ԱԶԴ

Թաղիս Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է Ս. պատարագ մատուցանել յառաջիկայ Հոգեգալստեան կիրակի օր, Եկեղեցւոյս մէջ, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան և յետ Ս. պատարագի պաշտօն կատարել ի հանգիստ հոգւոյ ննջեցելոյց և ի յիշատակ կենդանեաց Դազարեան գերդաստանի։

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ի ժամ 11 (Ը. Թ.), և Ս. պատարագի ի ժամ 2 (Ը. Թ.)։ (Կնիք)

Բերա

* * *

Շիշլիի ազգ. գերեզմանատան դուռը և պաշտօնական յարկերը լրացած ըլլալով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ և յատուկ հանդիսաւորութեամբ պիտի կատարուի շէնքին օրհնութիւնը յառաջիկայ կիրակի օր, 16 մայիս, ժամը 8ին, մասնակցութեամբ Բերայի, Ղալաթիոյ, Պէշիքթաշի, Ֆէրիգիւղի և Դասրմ Փաշայի եկեղեցեաց քարոզիչներու և քահանայից և հոգեհանգստեան Մեծ Կարգին ալ պիտի կատարուի գերեզմանատան մէջ։

Գերեզմանատան յանձնաժողովս զայս կը ծանուցանէ ի տեղեկութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան և յատկապէս նոյն գերեզմանատան մէջ ննջեցեալ ունեցողներուն։ (Կնիք)

Բերա, 12 մայիս 1904

ԱՄԵՐԻԿԱՆԱԳԻՐՔԻՆ

Երկուշաբթի օր, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, ժամ 7ին տեղի պիտի ունենայ Ստեփան էֆ. Պոյաճեանի ամուսնութիւնը՝ Օր. Յուստինէ Նարկիլէճեանի հետ։

ՄԵՐ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1904 13/26 Մայիս Եշ.)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օխան	$36^1/_4$	փարա
» Երկրորդ »	36.	»
Մախլութ »	31-32	»
Զավտարլը »	29-30	»
Սէրթ էֆթիր, օխան	36	փր.
» Միջին տեսակ	31-33	»

Այսօր ժամանեց 5 վագոն ցորեն Անատոլ։

Այսօր ժամանեց 2 վագոն ցորեն Ռումէլի օխան 34—35 փարա։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	73	ղ.
» » Բ. և Գ. »	68-70	»

ԹԵՓ

Օխան $15^1/_2$—16 փարա։

ԳԱՐԻ

Քէօստէնէճ $9^1/_2$ ղրշ. գրիւը

Ռումէլի 9—$9^1/_4$ »

ՄԻՍԻՐ

Օխան $20^1/_2$—21 փարա ագտարմա։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՇԱԹ

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի տախիլինէ կէօնէն դազասը գայմագամլըղը՝ Բիրմասթի գայմագամը իզզ. Բաւփ պէյէ,

Բիրմասթի գազասը գայմագամլըղը՝ կէօնէն գայմագամը իզզ. Ռիզա պէյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ ըլլալով։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ. — Հռոմի Օսմ. դեսպան Բէշիա պէյ վերջերս տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Մ. Թիթոնիի հետ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.—Հար. Պարտքին միացման նոր պարտաթուղթերը, ինչպէս յայտնի է, Բարիզի մէջ պիտի տպուին։ Նկատելով որ առժամեայ պարտաթուղթերուն Մարտի կտրօնը մինչեւ այն ատեն վճարուած պիտի ըլլայ, Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ ծանուցուեցաւ Բարիզ գտնուող Օսմ. Ցանձնաժողովին, Մարտի կտրօնը ջնջել, տպագրուած վերջնական պարտաթուղթերուն վրայէն։

ՄԱՀՎԻՒ ԿԱԼՈՒԱՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երկու ամուսիններէն մէկուն մահուամբ մահիւլ գացած տուն մը կրնար ողջ մնացող ամուսնին փոխանցուիլ, արժէքէն 10 % զեղչելով։ Կայս. Նոր Իրատէ մը հրամայեց որ ասկէց ետք անզաւակ կամ անամուսին մեռնողներէն մահիւլ մնացած տուներն ալ ծնողքներուն փոխանձուին գնահատուած արժէքին վրայ 10 % զեղչով մը։

ՄԷՎԼՈՒԹԻ ՏՕՆԸ.—Այսօր կը տօնուի Մարգարէին ծննդեան տօնը։ Այս առթիւ պիտի ազատ արձակուին 99 բանտարկեալներ և թեթեւ յանցանքներով բանտարկուած սպաներն ու զինուորները։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը Երլոբզի գործարանին մէջ շինուած կարկինի գեղակերտ տուփեր շնորհեց ցամաքային երկրաչափական վարժարանին ուսանողներուն։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—«Իզմիր» շոգենաւը առջի օր Միտիլլի մեկնեցաւ, իր մէջ ունենալով «Համիտիյէ» յածանաւին և «Էրթողրուլ» զրօսանաւին 150 նաւազներն ու 45 սպաները։ Այս երկու նաւերը այսօր Միտիլլի կը սպասուին։

—Ճենովայէն կը զրեն թէ՝ Անսալսատան յանձնարարուած 7 թորպիլաձաններէն երկուքը ծով իջուցուած են։

ԲԱՐԻԶԻ ԴԵՍՊԱՆ Միւնիր փաշա հեռագիր մը ուղղելով Պուլկար վարչապետ Մ. Բէթրովի շնորհակալութիւն յայտնեց Սոֆիայի մէջ իր գտած սիրալիր ընդունելութեան համար։

ՄԱՐՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ. — Պոլսոյ ներքին ապրանաց մաքսատան մէջ քննիչները կարգ մը զեղծումներ երեւան հանեցին։ Այս առթիւ տեղեկագիր մը մատուցուեցաւ պատկանեալ իշխանութեան։

—Մաքսատուն հասած վաճառքներու տարբերութեան մասին եթէ վաճառականները դիտողութիւն ունին, մինչեւ 8 օր կրնան երկրորդ տարբերութեան մը ենթարկել տալ բժշկ. վարժարանին աշխատանոցին մէջ։ Ութը օրէն ետքո ոևէ դիմում անլսելի պիտի մնայ։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ նախկին Եպարքոս Աթա պէյ Ազամ անցեալ կիրակի Պէյրութ ժամանեց և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ կուսակալէն և պաշտօնատարներէն։ Նախկին Եպարքոսը 4 օր մնալէ ետք հոն, մեկնեցաւ Երուսաղէմ։

ԻԶՄԻՐ-ԳԱՍԱՊԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Իզմիր-Գասապա և երկաթգիծ երկաթուղիին օսմ. ընկերութիւնը առջի օր իր տարեկան ընդհ. ժողովը գումարեց Ղալաթիոյ մէջ և որոշեց $^0/_0$ $4^1/_2$ այսինքն $22^1/_2$ ֆր. շահաբաժին տալ իւրաքանչիւր արժեթուղթի։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒՄՈՒԹԻՒՆ.— Երկրագործական նախարարութեան մասնագիտական ճիւղին տնօրէն Արամ էֆ.ի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած էր շերամաբուծութեան զարգացման խնդրովը զբաղելու համար։ Ցանձնաժողովը կարգ մը փոփոխութիւններ ըրաւ շերամաբուծական կանոնագրին մէջ և այդ առթիւ իր պատրաստած օրինագիծը յանձնեց Հանր. Պարտքի Վարչութեան։

ՄԱՀ.—Ցայտնի է թէ Օսմ. սպաներէ յանձնաժողով մը գացած է Դերմանիա յանձնարարուած զէնքերուն քննութեան համար։ Ֆրանքֆորթէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ այդ յանձնաժողովին պետ գնդ. Ռիֆաթ պէյ առջի օր մեռած է Օպէնտորֆի մէջ, թոքատապի հետեւանքով։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հրատարակեց անցեալ եմբատական 1319 տարուան վիճակագրութիւնը։ Կը տեսնուի թէ նոյն շրջանին թուրքիոյ ամէն կողմերը 443 քիլոմէթր երկայնութեամբ նոր ճամբայ շինուած է, և 336 քիլոմէթր խճուղի նորոգուած։ 1089 հատ նոր կամուրջներ շինուած են և 1090 հատ նորոգուած։

ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԷԺԻՆ որոշեց ծխախոտի մեծ գործարան մը բանալ Ատանայի մէջ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ԵՒ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԻ բոլոր ճիւղերը գոց պիտի ըլլան Բ. օր, Հոգեգալստեան առթիւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԱՇՏՕՆԷ ՀԱՆՈՒԱՆ.— Պաշտօնապէս հետեւեալը կը հաղորդուի մեզ, հրատարակութեան համար.—

«Բօլիչանի, յանձնակատար, միջնորդ հանգիստներուն հաւաքիչ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտի յիշեալ պաշտօնէն հանուած ըլլալով, կը խնդրենք որ հրատարակէք այս լուրը, ի գիտութիւն նոյն արհեստաւորներուն։»

ԾՈՎԻ ՎՐԱՑ.—Տէր և Տիկին Ֆալլէ առջի օր իրենց վարժուհիին հետ նաւակ կը նստին Գարթալէ և կը բացուին։ Նոյն միջոցին հով մը կը սկսի և նաւակը կը քշուի ջուրերէն, հակառակ անվարժ մակուկավարին ճիգերուն։ Նաւակինները կ'սկսին օգնութեան կանչել և պոռչտալ։ Բարեբաղդաբար յոյն «տալիանճի» մը կը նշմարէ և օգնութեան կը փութայ և կ'ազատէ զանոնք։ Կիները զգայաղիրկ եղած էին վախերնէն։

ՀԱԻԿԻԹԻ ՁԱՓ ԿԱՐԿՈՒՏ.—Ամսոյս 5ին հաւկիթի խոշորութեամբ կարկուտ տեղացած է Տարսոնի մէջ։ Փիլ տեսած ըլլալով ծանր կորուստներ չէ պատճառած։ Միայն ցորենի արտերը վնասուեր են բաւական։

ՈՃԻՐ.—Ղալաթիոյ Պէյղսատէ փողոցին հանրատուներէն մէկին աղջիկը Վերժինի, առջի օր ենթակայ եղաւ չարագործութեան մը։ Իսմայիլ անուն դասարկապորտ մը դայն կռնակէն վիրաւորեց ծանրապէս և փախաւ։ Փիլ եաքը սակայն օձիքը ձեռք տուաւ. աղջիկը Հիւանդանոց տարուեցաւ. ոճիրը տիրային պատճառներու կը վերագրուի։

Կարդալ Դ. Երես «Ինիօն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

26 Մայիս 1904

Ֆրանս. 3% Français)	96	97
Բէժի (Tab. Turcs)	360	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	83	37
Երկաթուղի (Lots Turcs)	121	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	577	—
Թրանսվալ (Transvaal)	113	—

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Վ. ԵՐԶԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ՅԱՐԶԱԿՈՒՄ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ԴԷՄ

ԲԱՐԻԶ, 26 Մայիս.— Ճարոնական Նաւատորմիղը երկուշաբթի օր ռմբակոծեց Բորթ Արթուրը, մինչդեռ ցամաքէն ալ Ճարոնական բանակը յարձակում կը գործէր։

Մանրամասնութիւնները կը պակսին դեռ։

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Մայիս.—Հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Ճարոնական զրահաւոր մը ալ ընկղմեր է Երեքշաբթի Տալնիի մօտ։

ԲԱՐԻԶ.—Զիֆուչէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բորթ Արթուրի և Միաօ Թաօ կղզիներուն մէջտեղէն ճարոնական զրահաւորներ և բաղմաթիւ թորփիլանաւեր անցած են։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Քորէայի դեսպանը որ մեկնած էր հոս պիտի դառնայ քանի մը օրէն։

— Զինուորական շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ, զօր. Քուրօքաթքին մօտերս յարձակումի պիտի սկսի, երբ Լիաօ-Եանկ հասնին 10 հրետանիները և հեծելազօրաց 10 գունդերը, որոնց կը սպասէ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 26 Մայիս.— Կ'ըսուի թէ վաղը Երեսփ. Ժողովին մէջ Վարչապետ Մ. Բոնպ պիտի յայտարարէ թէ պատրաստ է ընդունիլ առաջիկայ եպիսկոպոսաց Վատիկանի մօտ Ֆրանսական դեսպանութեան վարկը շնչելու առաջարկութիւնը։ (Ասով Բոնքօրտան ջնջուած կ'ըլլայ.)

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսր գերմանական ծովակալ անուանեց Սպանիոյ Ալֆոնսօ թագաւորը։

Կարդալ Դ. Երես Տ. Բաղչէն Վրդ.ի ՔԱՐՈԶՆԵՐՈՒՆ ազդը

ՍԱԿԱՐԱՆ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

13/26 Մայիս 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	90.14
Ամէնէն բարձր գինը	90.15
» վար գինը	90.01

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	$120.^1/_4$
Երէկուան բարձր գինը	$120.^3/_8$
» վար »	$119^5/_8$.
Ռուսական	91.10
Ճարոնական	71.63
Քարափ	507.
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա	282.
» » » Բ	267.50
Պանք Նաս. Կրէս.	431.50
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	5.90
Բէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	363.—

Տես Խ. ՖԷՍՃԵԱՆ դեղարանի ծանուցումը Դ. Երեսը։

ՎԱՐԶՈՒ ՏՈՒՆ
4 ՍԵՆԵԱԿ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՈՀԱՆՈՅ
ԵՒ ՊԱՐՏԷԶ
ՀԻՒԱՆԱԼԻ ՏԵՂԱՐԱՆ
ԲԱՆԿԱԼԹԻ ՓՈՂՈՑ
Դիմել հուչակաւոր ԲԱՌԷ վաճառատան
ՀՈՒՐ.
5—10

ՄԱՆԶՈՒՄԻՒ ԹԵՐԹՈՒՆԸ 79

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ԳԻՇՊՈՒՐ

Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՊԻՍԱԿԸ

—Ա՛ն է, ա՛ն է, կ'ըսէր ինքնիրեն ձեռքերը իրար միացուցած։ Հոգիս անմիջապէս վկայութիւն տուաւ։ Մե՛ն, Աստուած իմ, ի՜նչ մեծ նմանութիւն իր հօրը հետ... բայց հոս ի՜նչ գործ ունի այս աստեղ։ Արդեօք ծանր բա՞ն մը պատահեցաւ...։ Հա՛, կ'երեւի թէ իմացած է իր նշանածին մեր տունը ըլլալը, և զինքը տուն տանելու համար եկած է...։

Ապարանքին դրեթէ դիմացօքը, հսկայ լաստակերտ մը կանգնուած էր հոյակապ տունի մը առջեւ, զոր կը նորոգէին քանի մը օրէ ի վեր։

Լուիզ այս լաստակերտին խաչաձեւ ցից գերաններուն տակ շատ յարմար դիտարան մը գտաւ իրեն, ուր իր սեւ հագուստները մեծապէս կ'օգնէին անտեսանելի մնալու համար։

Բիէռ դեռ կը շարունակէր պտտիլ փողոցին երկայնքը, իր գլանիկը ծխելով և մերթ ընդ մերթ ապարանքին պատուհաններուն նայելով հետաքրքրութեամբ։

Այս միջոցին սկսաւ սաստիկ տեղատարափ մը, որ Բիէռը ստիպեց ապարանքին կառանցիկ դրան քիւին տակ ապաստանելու։

Լէդզառ և Մուլինէ եւս, ձգելով իրենց առաջին կայանը, եկան սողոսկեցան լաստակերտին մէկ կողմը, Լուիզէն հազիւ քանի մը քայլ անդին։

Տարաբախտ կինը անմիջապէս կծկուեցաւ իր թաքստոցին մէջ, շունչը բռնեց, և շարժում մը իսկ չբրաւ։

— Ոտքերս կամց կամց կ'ուռչնան կոր, բարեկա՛մ, ըսաւ Լէդզառ իր ընկերոջ, մարդերնիս ի՞նչ կ'ընեն կոր հոդ կէս ժամէ ի վեր։

— Կեցէր նայինք ծայրը ո՞ւր պիտի երթայ, պատասխանեց Մուլինէ, իր շուրջը դիտելով, կ'երեւի թէ մեր պարոնիկը դիւրաւ չպիտի ուզէ մտնել մեր պարկին մէջ։

Այս բառերը խիստ ցած ձայնով մը արտասանուեցան թէեւ, բայց մինչեւ Լուիզի ականջին հասան։ Հէք կինը աւելի եւս չփոթեցաւ, չի կրնալով մեկնութիւն մը տալ այս տարօրինակ խօսակցութեան, ու քիչ մը աւելի կծկուելով իր կեցած տեղը, ուշի ուշով մտիկ ընել սկսաւ ամենափոքր ձայներն անգամ։

— Դիաւ կը դնեմ որ, շարունակեց Լէդզառ, մեր պարոնիկը մէկուն կը սպասէ սա դիմացի ապարանքէն։

— Ես ալ անանկ կը կարծեմ, յարեց Մուլինէ։ Եթէ այս գիշեր ալ պարապը հանէ մեզի, սատանան ա՛լ հոն գործ չունի։ Բայց բախտերնիս բանուկ կ'երեւի այս գիշեր։ Աստուած մեզի անանկ օգ մը կը ղրկէ որ կարծես թէ մենք յատկապէս ապպարեր ենք իրեն։ Ա՛ս օդին ճանճ մը անգամ չգտնուիր կամուրջին վրայ, բայց նորէն մեծ աչալրջութիւն պէտք է, որպէս զի տաք ապուրին մէջ պաղ ջուր չի խառնուի։ Գետին լոգանքը պիտի կրնայ մաքրել ամէն բան։

Լուիզ սոսկումէն քարացած էր։ Ցայտնի էր թէ այս երկու չարագործները դաւ մը կը նիւթէին, բայց դեռ որոշակի չէր գիտեր թէ որո՞ւ համար։

—Դուն բաւական կոչիկ մաշեցուցիր կարծեմ, խօսք առաւ նորէն Լէդզառ Մուլինէի թեւը բռնելով, Սէպասդիէ փողոցէն Լիլ փողոց և Լիլ փողոցէն Սէպասդիէ փողոց տնտեսի պէս քանի մը գիշեր տարիր ու բերիր պատուական սանիկդ, անանկ չէ։

—Խե՛լքս անիծեմ, ըսաւ Մուլինէ հայհոյելով, հազար անգամ միտքս կը դնեմ որ սանկ ծանր գործեր վրաս չառնեմ աժան գիներով, նորէն սիրտս չըլլար։

Լուիզ սկսաւ դողալ բոլոր մարմնովը։ Ա՛լ տարակուսիլ կարելի չէր։ Այս երկու դաւադիրները Բիէռի կեանքին դէմ կը սպառնային։

Լուիզ խորհրդածեց պահ մը, ու յանկարծ անհաւատալի մտածում մը ծնունդ առաւ իր ուղեղին մէջ։ Այն ատեն թանձր ամպ մը անցաւ աչքերուն առջեւէն, մազերը տնկուեցան գլխուն վրայ, և իրեն այնպէս թուեցաւ թէ սիրտը կը սեղմուէր երկաթեայ մամուլի մը տակ։ Թշուառ մայրը գուշակած էր թէ իր զաւակը, Լուի Ռիգառ, միակ թելադրիչն ու հեղինակն էր այս քսմնելի եղեռնագործութեան, զոր աւազակները ծրագրած էին։ Ուզեց իսկոյն դուրս նետուիլ իր թաքստոցէն և երիտասարդին իմաց տալ սպառնացող զարհուրելի վտանգը։ Բայց այդ միջոցին անձրեւը քիչ մը դադրեցաւ, և Բիէռ, սպասելէ յոգնած, իր եկած ճամբէն սկսաւ ետ դառնալ արագ քայլերով։

Լուիզ դառնութեամբ տեսաւ այս բանը, և սակայն, առանց բոպէ մը իսկ վարանելու, ինքն ալ ճամբայ ելաւ աներկիւղ և անյողդողդ քայլերով։ Սակայն Բիէռ, քանի մը վայրկեան նոյն ընթացքով առաջանալէ ետքը, զգալով որ շատ ուշ մնացած է, փութացուց իր քայլերը, ժամ առաջ տուն հասնելու և իր մայրագիրը ողջագուրելու համար։ Լէդզառ և Մուլինէ ալ սկսան Բիէռի համահաւասար արագութեամբ քալել և նոյն իսկ վազել երբեմն, անոր և իրենց միջեւ կեցած հեռաւորութիւնը անփոփոխ պահելու համար։

Լուիզ, որ առջեւէն գացողները վայրկեան մը կորսնցուցած էր, յանկարծ նորէն նշմարեց զանոնք Սէնթէռմէն եկեղեցիին անկիւնը, և իր բոլոր ոյժը ժողվելով, ինք ալ սկսաւ վազել փողոցէն դէպի վար։

Բիէռ, երբ գետափին մօտեցաւ, դէպի աջ ուղղուեցաւ, և որովհետեւ այս միջոցին նոր տեղատարափ մը սկսած էր, մեծկակ չէնքի մը դրան կամարին տակ ապաստանեցաւ։

—Ձիրդ առէնն է, հոգի՛ս, փափաց Լէդզառ Մուլինէի, փողոցներուն մէջ և կամուրջին վրայ մարդ մարդասանք չկայ։ Ասանկ պատեհ առիթ մը ձեռքէ փախցնել խենթութիւն է պարզապէս։

Ու երկու չարագործները կամուրջին վրայ նետուեցան։

Այս միջոցին փողոցը լուսաւորուեցաւ փայլակի հրացայտ շողով մը, որուն յաջորդեց որոտման սոսկալի ճայթիւն մը։ Բիէռ, սարսափէն դողահար և ժժգոյն, փորձեց դուրս ելլել իր ապաստանած տեղէն, բայց յանկարծ դիմացը տնկուեցաւ Լէդզառ, որ ձեռքի հրաշալի արագութեամբ տեսակ մը կնքաջղ անցուց անոր գլխուն վրայ, և սկսաւ ուժով մը սեղմել։ Միեւնոյն պահուն ուրիշ ձեռք մըն ալ կռնակէն կաչկանդեց Բիէռը, որ հազիւ կրցաւ խղդուկ ճիչ մը արձակել։

(Շարունակելի)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԲԵՐԼԻՆ, ՍՈՒՖԹԷՐՍԱՅԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 4
(ԹՈՂԱՏԼԵԱՆ ՍՐՍԱՐԱՆԻ ԴԻՄԱՑԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՄԷՋ)
ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 9ԷՆ 5 (Ը. Ե.)
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 325 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ
VICTORIA DE BERLIN

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510 ՄԻԼԼՈՆ ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զորս Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը դեղջուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ ճիշդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ չահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անջնջ ժողովրդական ճիւղ մըն ալ ունի շաբաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զաւակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՓԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի, ԹՐԻՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աչխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար՝ շաբաթական՝ փոքր վճարումով մը, որուն Մէկ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարգեւային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարգեւային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարգեւային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս.= ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՈՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱԵԱՆ

Պոլիս Դաքքրեճրօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՔԱՐՈԶՆԵՐ

Լոյս տեսած է Տ. Բարգէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեանի ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ։ Բովանդակութիւնը բազմակողմանի, հայրէնոճը մաքուր և սահուն, տպագրութիւնը գեղեցիկ հատոր մը՝ գրեթէ 400 երեսներով։

ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ կը ներկայացնէ բեմէն միակուած այլեւայլ նիւթերու դասաւորութիւն մը, որուն ընթերցումը կը յանձնարարուի ինչպէս բեմի սիրահարներուն, նոյնպէս գրագէտներուն։ Ամէն դասակարգի մատչելի գիրք մըն է Քարոզներու ա՛յս հատորը և առանձին ընթերցանութեան ամէնէն յարմար նիւթ մը։

Ընթերցողներ նոր և չմիւսի թելադրութիւններ պիտի գտնեն Քարոզներու մէջ։ Լա՛ւ է որ մանաւանդ Քարոզիչներ, Վարդապետ կամ Քահանայ, ուսնեան մէյմէկ օրինակ իրենց գիրքերուն մէջ։

ՔԱՐՈԶՆԵՐու գինը շատ չափաւոր է. բոլոր Թուրքիոյ համար 10 ղրուշ, այսինքն ԿԷՍ ՄԷՃԻՏ։ Արտասահմանի համար 2.25 ֆրանք։

Դիմել կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Ֆինճանճըլար, Յ. Մատթէոսեան Գրատուն, և Ղալաթիա, Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի՝ Հեղինակին։

Գաւառներու և Արտասահմանի խնդրանքները կանխիկ վճարումով միայն կը կատարուին։ 2—10

Սիրքէֆիտէ Օսմանլը անպարը նամը թահթընտա ագտէմէտ ագտ էյլէտիկիմիզ նագլէյէ գօմիսիօնճուլու չիրքէթիմիզի պուքէրրէ ֆէսխ էյլէյէրէք անպար Միրաթ Օղլունա գալմըշ օլմաղլա չիրքէթը մէգթիւրէնին խարիճէն պիր կէօնա տէյնի պուլունմադը, վէ չայէտ չիրքէթի մէգթիւրէ հագգընտա մաթլուպաթ վէ սարէ իստասարնտա պուլունանլար վար իսէ, նիհայէթ թարիխտէն երիմի կիւն զարֆընտա չիրքէթէ միւրաճաաթ էյլէմէյէրի իլան օլունուր։

Հանի Ուրահլ Գաբանճ Օղլու
Յօրկի Միրաթ Օղլու
Տեղբասատէթ 13/26 Մայիս 904

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ
ՀԱՆՐԱՅԱՆՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԴԱՂՂԻԱԿԱՆ, ՄՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻԶԱՑԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ
ԲԵՐԼԻՆ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միաք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

Տեր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Լ'ԻԹՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԴԷԼԷԸՆՄԸՇ
Մեր հզարեսի — Բարիզտէ, Վանտօմ մեյտանընտա 9 նիւմերօլը տայիրէի խուսուսիլերինտէ

ՀԱՐԹԱ ՇԻՒՊԷՍԻ

Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 120,000,000 ֆր.
1902ՆԻՆ մագպուզաթը 24,000,000 »
Էօտէնէն զիյան 274,000,000 »
Սիկուրթայը խանէլէրին գէյմէթի 21½ միլիառ

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄԻՒՐ ՇԻՒՊԷՍԻ

Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 161,000,000 ֆր.
1902 մագպուզաթը 12,000,000 »
Էօտէնէն զիյան 129,000,000 »
Սիկուրթայը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԷԹ կաեէթ միւսահա չէրսիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իսկր
ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի տախի միւխթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էհվէնն ֆիյսթարլա էօմիւր սիկուրթա իստէր։
ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՄԸ «Օսմանլը Պանքասը» սոր. Թիւրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն միւսիրիյէթը ուսմանիյէ = Սթամպօլտա, Սուլթան Համամճնտա, Բաթբրճը Օղլու Բասաձը
Միւսիրի ուսուսիսի — ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Միւսիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Ղալաթատա այրուճա պիր Շիւպէսի օլտուղը կիպի՝ մէմալիքը Մարուսէէնին հէր թարաֆընտա տախի խուսուսի ժամանպարը վար որը։

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԵՐԿՍԵՌ
ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿՆԱՑ
4րդ Տարեշրջան

Վարժարանիս 3րդ տարեշրջին առթիւ աղակերտք շաբթուս արձակուած ըլլալով, 4րդ տարեշրջանի դասախօսութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ Բ. օր, մայիս 10։ Բանակցութեանց համար դիմել ի վարժարան։ Փափագողաց կը ղրկուի վարժարանիս յայտագիրը։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ե. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ
Գաբզիւղ 3—3

ԱՐՄԵՆԱԿ ԻՆՃԷԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ
Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Բաշա խան, թիւ 35

Կը ստանձնէ պաշտպանութիւնը ամէն տեսակ դատերու՝ Օսմանեան և օտար ամէն կարգի դատարաններու առջեւ։ 10—10

ՎԿԱՅԵԱԼ
ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐՍՍԵՆԵԱԿ
ՅԵՐԻՏ ԱՍՏՎԱԾԱՆԱՁԻ ԵՒ
ԱՐՄԵՆԱԿ ՇԱՀՈՒՊ
(ԶԽԱՐԻԿԵԱՆ)

Սաբզգիյէ խան Ն. 26, Պանչէ Գաբու Կ. Պոլիս

Զափաւոր վարձատրութեամբ՝
Կ'ստանձնեն Հուգուդի, Ճէպայի, Թիճարէթի և Շէրիի վերաբերեալ ամէն տեսակ դատական գործեր։
Կը խմբագրեն պայմանագրութիւններ, բրօթէսթօներ, ազերագրեր, տեղեկագրեր և ամէն կարգի պաշտօնական և անպաշտօն գրութիւններ։
Կը կատարեն Թուրքերէն, հայերէն, ֆրանսերէն, և անգլիերէն լեզուներով փոխադարձ թարգմանութիւններ։
Գաւառներէն կ'ընդունին Իսթինաֆի և Թէմիզի գործեր և անոնց վերաբերեալ պարզ հետազննումներ։
Տրամադրելի ժամեր ունին պատասխանելու դատական խորհրդակցութեանց։
Գաղտնապահութիւն, Ուղղամտութիւն, Արագութիւն։ —30

ՏՕՔԹԷՕՐ
ՎԱԼԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՍ
Վկայուած Բարիզի Բժշկ. Կանճառէն
ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ — ՍԱՆԿԱԲԱՐՁ

Մասնագէտ թոքային, ստամոքսային, լեարդի, ազիքի հիւանդութեանց, ինչպէս նաև գաղղիական և ջղայինախտերու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտուն մինչեւ կէս օր Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, և կէս օրէ ետք, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Բերա, թիւ 1, Բիւլիւք-Բարմաք-Դարու փողոց։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պիճ Պիր Զէճիսի դիմաց
ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զէչիտին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԴԵՐԶԱ՛Կ
ԴԵՐԶԱ՛Կ
ԴԵՐԶԱ՛Կ

25 տարիէ ի վեր ծանօթ դերձակ Երիզացի Յովհաննէս էֆ. Սարգիսեան, Մէհմէտ Սալիմ էֆ.ի ընկերակցութեամբ դերձակատուն մը հաստատած է Պոլիս, Պազը Ալի ճատտէսի, Մէսէրրէթ արաբթըմանին տակ 17 թիւ վաճառատան մէջ։

Անոնք որ թէ՛ ածան, թէ՛ տոկուն, թէ՛ լաւ կերպասէ, թէ՛ ձեւաւոր և թէ վերջին նորաձեւութեամբ հագուստ կարել կ'ուզեն, պէտք է դիմեն նոյն վաճառատունը։

ԱՄՍԱԿԱՆՈՎ ՎՃԱՐՈՒՄ

Այս դերձակատունը իր բազմաթիւ յաճախորդներուն դիւրութեան համար հագուստներ կը շինէ և փոխարէնը կը գանձէ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՎ

ՏՕՔԹ. Ն. ԹԻՒԼԵԱՆ

Իր յաճախորդներուն դիւրութեան համար ամէն օր կը գտնուի Պանչէ Գաբու Բիւլիւքեան Դեղարանը, կէս օրէն մինչեւ 2 (Ը. Ե.)։ Առտուները մինչեւ կէս օր Մաքրիգիւղ, ըստ առաջնոյն։ 13—30

ԳԵՂԱՐԱՆ
ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆ
261 Մահմուտ Փաշա Պաշի, աղբիւրին կից 261

Սոյն բազմամեայ դեղարանը, այս անգամ նոր կազմակերպութիւն մը ստացած ըլլալով, Խաչիկ Ֆէսճեանի կողմանէ, քիչ ատենուան մէջ պատիւը ունեցաւ գնահատուիլ յարգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով այս անգամ պէտքը կը զգայ իրեն ուղղութիւնը և նպատակը ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.— Գոհ ձգել իր յաճախորդները՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանին սկզբունք եղած են։

Բանակցած է Եւրոպական տան մը հետ՝ ամէն շաբթու պատուաստի թարմ թիւպեր բերել տալու։

* * *

Ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն յիշենք մասնաւորաբար հանրածանօթ Բժիշկ ԱԼԼԱՀՎԵՐԴԻ Էֆ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. և Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանին մասնաւոր դարմանասրահը։

Ատամնաբոյժ Վռամշապուհ Էֆ. Թաչճեան եւս ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5 սոյն Դեղարանը կը գտնուի և ակռայի հիւանդութիւնները կը դարմանէ, պատրաստելով նաև արհեստական նուրբ ակռաներ։

ԴԵՂԱՐԱՆԸ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ

ՏՕՔԹ. ԹԻՒՐԱՊ

Ամրան եղանակին առթիւ ըստ առաջնոյն հիւանդ կ'ընդունի,

Երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը ժամը 4էն 9 (Ը. Թ.), Բերա, Մեծ Բարմաք-Դարու, Միաք փողոց թիւ 6.

Իսկ միւս օրերն ալ Մեծ Կղզի, իր բնակարանը դիմող բոլոր հիւանդները։ 24=9

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ.— Քամօճեսօ խան։

Պոլսոյ Գործակալութիւն.— Գաքըրճը օղլու բասաձին դիմաց Աշիր էֆ. Քիւրիւպճեան փողոց։

Պոլսոյ Գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Արտասահմանի համար։

ՕՔԷԼ ԼԷԳԷՆՏ
ԳՆԱԼԸ ԿՂԶԻ

Բոլոթիի գերազանցապէս հրմայիլ ծովեզերքին առաջքը հաստատուած այս պանդոկը որ նախորդ տարիներու վրայ, այս տարի՝ նպաստաւոր առաւելութիւններով կը ներկայանայ հանրութեան, ինչպէս կահ ու կազմածներու փոփոխութեամբ և կարևոր նորոգութիւններով, պատրաստ է գոհացնել իրեն դիմող բոլոր յաճախորդները ախորժահամ կերակուրներով և անթերի մաքրութեամբ։

Լաւագոյն և փութկոտ սպասարկութիւն մը։ 5—10

ՀՐԱՆԴ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ԿԵԱՆՔԻ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ

Փափաքողները կ'ապահովագրէ զանազան ընկերութեանց, մանաւանդ Անգլիական։

ՆՇԱՆԱԲԱՆ.— Ուղղամտօրէն գործողութիւններ, ճշգրիտ և լիակատար տեղեկութիւններ, մասնաւոր գիւրութիւններ։

Ամէն օր կէս օրէ վերջ։
ՀԱՍՍԷ։ Պանճճ Գաբու
16, Բասիմ Բաշա խան, 16
3—24 Կ. Պոլիս

ՍԹԱՄՊՕԼ
33, 35, 37
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ
ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ԿԱՀԱԻՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ
ՄՈՒՇԱՄՊԱ.— ԼԻՆՕԼԷՕՄ (ՄԱՆԹԱՐԼԷ ՄՈՒՇԱՄՊԱ).— ՔՈՒԷԹՕՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՌՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
52=13

ԲԵՐԼԻՆ
ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ
ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲԱՍԱԺ Ն՝
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ